

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา”
ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
กรมประชาสัมพันธ์

ดร.สุทิตี ชัตติยะ

วท.ค. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)

รศ.ศุภรัศมี จิตติกุลเจริญ

ว.บ. (โฆษณาและประชาสัมพันธ์) ว.ม. (สื่อสารมวลชน)

ผู้วิจัย

รายงานการวิจัยฉบับที่ 6 ตามโครงการสำรวจวิจัยผู้ฟัง
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา”

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” และเพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการวิทยุกระจายเสียงให้มีคุณภาพตามแนวคิดของการสร้างสรรค์รายการให้เป็นไปตามแบบแผนทางวิชาการ โดยใช้วิธีการประเมินคุณภาพรายการ จำนวน 2 ขั้นตอน คือ การประเมินคุณภาพเบื้องต้นเป็นการประเมินระดับความพึงพอใจ โดยคณะทำงานวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” จำนวน 8 คน และการประเมินคุณภาพด้วยเทคนิคเดลฟาย ทั้งที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการแสดงความคิดเห็นอย่างลึกและข้อมูลเชิงปริมาณจากการตอบแบบสอบถามรอบที่สองและรอบที่สามจากผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งหมด 17 คน จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้ 1) นักวิชาการหรืออาจารย์ที่มีความรอบรู้และประสบการณ์ด้านนิเทศศาสตร์ และ 2) นักวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน

ผลการวิจัย

พบว่า

ก. รายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ภูมิภาคทุกแห่ง ได้รับการประเมินเบื้องต้นว่า ความพึงพอใจในคุณภาพอยู่ในระดับมาก และสถานีวิทยุฯ ที่มีคะแนนสูงสุด จำนวน 10 แห่ง คือ สวท.ขอนแก่น สวท.บุรีรัมย์ สวท.ชัยภูมิ สวท.น่าน สวท. พะเยา สวท.ตาก สวท.นครสวรรค์ สวท.นครศรีธรรมราช สวท.ปัตตานี และ สวท.สุพรรณบุรี

ข. ข้อดีและข้อบกพร่อง พบผลสรุปหลายประการ ดังนี้

1) ข้อดี ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของรายการ เนื้อหาสาระ และความยาวของรายการ กล่าวคือ การผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื้อหาสาระที่น่าเสนอมีความเหมาะสม สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื่องจากเนื้อหาครอบคลุมหลายด้าน ได้แก่ การเมือง ระบบรัฐสภาและประชาธิปไตย และความยาวของเวลามีความเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย เนื่องจากรูปแบบรายการส่วนใหญ่มีความหลากหลาย เช่น การสนทนาและสัมภาษณ์ ทำให้ความยาวของรายการเหมาะสมกับเนื้อหาที่น่าเสนอ อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลาที่นำเสนอไม่ควรอยู่ในช่วงเวลาหลัง 21.00 น. เพราะตึกเกินไปสำหรับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย

2) ข้อบกพร่อง ประกอบด้วย รูปแบบการนำเสนอ วิธีการนำเสนอ และข้อมูลในการผลิตรายการ กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอไม่เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย เนื่องจากขาดการเชื่อมโยง ไม่ชัดเจน ไม่กระชับ เยิ่นเย้อและไม่น่าสนใจ วิธีการนำเสนอไม่เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพลงกับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน และเนื้อหาที่น่ามาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” ควรตอบสนองความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน เช่น การนำเยาวชนที่มีประสบการณ์ด้านรัฐสภาและนักการเมืองมาร่วมสนทนาในรายการซึ่งควรได้มาจากการสำรวจความต้องการล่วงหน้า

อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการนำเสนอที่มีความหลากหลาย แต่ต้องบอกหัวข้อเป็นช่วง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ พูดคุยและเสนอข่าวสาร เป็นต้น และควรปรับปรุงการนำเสนอเข้าสู่รายการ ตลอดจนผู้ดำเนินรายการที่ขาดทักษะการพูดและการเชื่อมโยง เพราะทำให้รายการไม่น่าสนใจ

ค. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ “รัฐสภาของเรา” ดังนี้

1. เนื้อหาสาระและข้อมูลที่นำเสนอในรายการ ควรเป็นเรื่องที่มาจากความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายอย่างแท้จริง และควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ท้องถิ่นหรือชุมชน ซึ่งกลุ่มผู้ฟังสามารถเชื่อมโยงและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้ ควรนำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก และไม่ควรรำเสนอเนื้อหามากเกินไปในคราวเดียวกัน และมีการสำรวจความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเพื่อพัฒนาเนื้อหาสาระของรายการให้สอดคล้องกับความต้องการ
2. เพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายในรายการ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การให้รางวัลจูงใจในการตอบคำถาม หรือการใช้เทคโนโลยี เช่น การโทรศัพท์เข้ามาในรายการและอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการนำกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเข้ามาร่วมจัดรายการ
3. ปรับปรุงวิธีการนำเสนอรายการ เช่น การเปิดรายการให้น่าสนใจ การใช้เพลงหรือเสียงประกอบควรให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ดำเนินรายการควรเป็นผู้ที่มีทักษะด้านภาษา พูดถูกต้องตามอักขระ มีลีลาและน้ำเสียงที่ชวนฟัง เป็นธรรมชาติและเป็นกันเองกับผู้ฟัง มีการแบ่งช่วงของรายการที่ชัดเจนและเหมาะสม กระชับไม่เยิ่นเย้อและอาจใช้ภาษาถิ่นเพื่อเพิ่มความใกล้ชิดกับผู้ฟัง
4. ปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอรายการ โดยพูดเชื่อมโยงรูปแบบการนำเสนอของรายการที่หลากหลายเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและความสอดคล้องของเนื้อหาในรายการ เพลงหรือเสียงประกอบที่ใช้ควรสอดคล้องกับรูปแบบและเนื้อหา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (ภาษาไทย)	ก-ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (ภาษาอังกฤษ).....	A-B
คำนำ.....	(1)
บทที่ 1	
บทนำ	
หลักการและเหตุผล.....	1
วัตถุประสงค์.....	2
แนวทางการดำเนินการ.....	2
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย.....	2
กรอบแนวคิดในการประเมินผล.....	2
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่คาดหวัง.....	4
บทที่ 2	
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
เทคนิคเดลฟายและการประยุกต์ใช้.....	5
คุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง.....	19
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรที่ศึกษา.....	21
ขอบเขตการประเมิน.....	22
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล.....	24

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การประเมินเบื้องต้น.....	2
ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพด้วยเทคนิคเดลฟาย.....	28

บทที่ 5

สรุปผลการประเมิน ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรค

ผลการวิจัย.....	58
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	60
ปัญหาและอุปสรรค.....	60

บรรณานุกรม.....	61
-----------------	----

ภาคผนวก

ก แบบประเมินเบื้องต้น.....	63
ข แบบประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงโดยใช้เทคนิคเดลฟาย.....	66
ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	75
ง รายชื่อคณะทำงานวิจัยและประเมินผลโครงการ.....	77
จ รายชื่อสถานีและผู้จัดรายการ จำนวน 10 แห่ง ที่ได้รับเลือกจากทั้งหมด 40 แห่ง.....	80
ฉ รายชื่อ สวท.ภูมิภาค 40 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “วิทยุรัฐสภาของเรา”.....	82
ช โครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่นรายการ “รัฐสภาของเรา” ประจำปีงบประมาณ 2552.....	86

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่มากขึ้น.....	9
ตารางที่ 2	ข้อดีของการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม.....	11
ตารางที่ 3	ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม.....	12
ตารางที่ 4	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนของระดับความพึงพอใจในคุณภาพการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น "รัฐสภาของเรา" จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาคแต่ละแห่ง.....	26
ตารางที่ 5	แสดงค่าร้อยละ มัชยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายการ "รัฐสภาของเรา" โดยภาพรวม.....	47
ตารางที่ 6	แสดงค่าร้อยละ มัชยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ รายการ "รัฐสภาของเรา"	50

สารบัญภาพประกอบ

		หน้า
ภาพประกอบที่ 1	แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง "รัฐสภาของเรา"...	3
ภาพประกอบที่ 2	แสดงผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพและเชิงประมาณ.....	56

คำนำ

รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินผลคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” เป็นฉบับที่ 6 ซึ่งดำเนินการวิจัยโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา กรมประชาสัมพันธ์ รายงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นการประเมินผลในเรื่องคุณภาพของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาค จำนวน 40 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา วิเคราะห์ข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” และเพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการวิทยุกระจายเสียงให้มีคุณภาพตามแนวคิดของการสร้างสรรค์รายการให้เป็นไปตามแบบแผนทางวิชาการ

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน ดังรายนามต่อไปนี้ นางอรุณี แดงพันธ์ นักสื่อสารมวลชนชำนาญการพิเศษ สวท. นางรัตนาพร แพนลา หัวหน้าฝ่ายรายการ สวท. นางสาววิชนี กอไผ่แก้ว นักสื่อสารมวลชนชำนาญการ ผู้ช่วยวิจัย นายประจวบ หวันวิเศษ นายช่างไฟฟ้าชำนาญงาน และ นางพัทธนันท์ เรืองเศวตนันท์ เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน ที่ได้จัดเตรียมและจัดพิมพ์ต้นฉบับพร้อมกับตรวจทานแก้ไข อาจารย์นิเวศน์ ชาทวุฒิ ผู้วิเคราะห์ข้อมูลบางส่วน และ ดร.อนามัย ดำเนตร ประธานหลักสูตรมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตภาษาอังกฤษในฐานะภาษาสากล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผู้แปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ประโยชน์และความดีทั้งหลาย หากจะมีขึ้นจากการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ทุกท่าน ที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

(ดร.สุทิตี ชัตติยะ)

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

เพื่อการศึกษา

10 กันยายน 2552

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นระบอบการปกครองที่ดีที่สุดในบรรดา ระบอบหนึ่ง ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมา การปกครองในระบอบประชาธิปไตยของไทยได้มีการพัฒนาขึ้นมาตามลำดับ แต่อย่างไรก็ดียังมีประชาชนจำนวนมากไม่น้อยที่ยังมีความเข้าใจเรื่องประชาธิปไตยไม่ดีพอ และมีความรู้ที่คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ซึ่งทุกรัฐบาลที่ผ่านมามีได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก และได้มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติได้สนใจ มีความรู้และความเข้าใจ รวมทั้งให้มีส่วนร่วมในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยด้วย

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) กรมประชาสัมพันธ์ ได้ร่วมมือกับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ผลิตและเผยแพร่รายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” ขึ้นเพื่อขยายพื้นที่ที่สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาส่งกระจายเสียงออกอากาศไม่ครอบคลุม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 และในปีงบประมาณ 2551 มีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาค เข้าร่วมโครงการแล้ว จำนวน 53 สถานี ใน 46 จังหวัดทั่วประเทศ โดยในปีงบประมาณ 2552 ได้รับแจ้งจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ขอปรับลดจำนวนสถานีที่เข้าร่วมโครงการลงจากเดิม เหลือ 40 สถานี ใน 36 จังหวัด และจากการประเมินผลการผลิตรายการ พบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาคหลายแห่งดำเนินการได้ผลดี คือ ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กและเยาวชนมีความสนใจเรื่องประชาธิปไตยมากขึ้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จึงได้ร่วมมือกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาค ดำเนินการผลิตและเผยแพร่รายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “รัฐสภาของเรา” ต่อเนื่องในปีงบประมาณ 2552

เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในเขตพื้นที่บริการที่สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาส่งกระจายเสียงไม่ครอบคลุม ในปีงบประมาณ 2552 มีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาคเข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 สถานี ใน 36 จังหวัดทั่วประเทศ ดังนี้

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น จำนวน 6 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม เลย หนองคาย อำเภอมุมแพ(ขอนแก่น) และอำเภอบึงกาฬ(หนองคาย) รวม 8 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี จำนวน 5 จังหวัด คือ บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และอำนาจเจริญ รวม 5 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่ จำนวน 7 จังหวัด คือ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อำเภอฟาง(เชียงใหม่) และอำเภอมะเริง(แม่ฮ่องสอน) รวม 8 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4 พิษณุโลก จำนวน 6 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอำเภอมะสอด(ตาก) รวม 7 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 สุราษฎร์ธานี จำนวน 4 สถานี คือ กระบี๋ ชุมพร นครศรีธรรมราช และพังงา รวม 4 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6 จำนวน 3 จังหวัด คือ ตรัง ปัตตานี และสตูล รวม 3 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 7 จำนวน 3 จังหวัด คือ จันทบุรี ชลบุรี และสระแก้ว รวม 3 สถานี

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 จำนวน 2 จังหวัด คือ ราชบุรีและสุพรรณบุรี รวม 2 สถานี

ดังนั้น เพื่อเป็นการประเมินคุณภาพรายการวิทยุท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา” และหาแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพรายการเพื่อพัฒนาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงให้ดียิ่งขึ้นไป กรมประชาสัมพันธ์ จึงจัดทำโครงการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา” ขึ้น

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง “ รัฐสภาของเรา ”
- 2) เพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการวิทยุกระจายเสียงให้มีคุณภาพตามแนวคิด

ของการสร้างสรรค์รายการให้เป็นไปตามแบบแผนทางวิชาการ

แนวทางการดำเนินการ

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “ รัฐสภาของเรา ” ในครั้งนี้ ใช้วิธีการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เชิญมาเป็นผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟาย

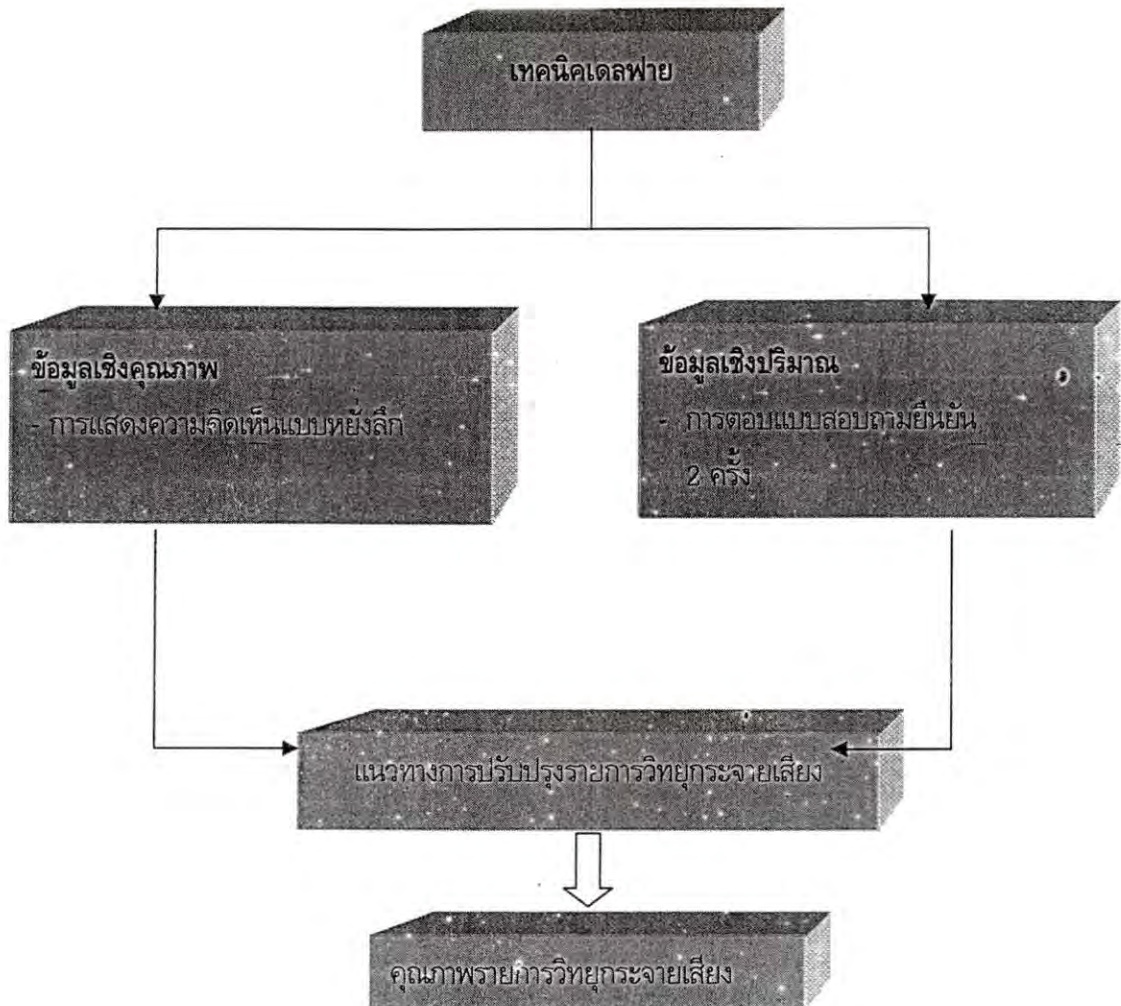
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ที่เป็นผู้ให้ความคิดเห็นแบบหยั่งลึก (In-depth interview) และตอบคำถามแบบสอบถาม (ปลายปิด) รอบที่สองและรอบที่สามตามกระบวนการเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) มาจากผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานสื่อมวลชน หน่วยงานราชการและสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 17 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก

กรอบแนวคิดในการประเมินผล

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “ รัฐสภาของเรา ” ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดของแบบแผนทางวิชาการของการผลิตรายการตามทฤษฎีและหลักการออกแบบการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง จำนวน 2 องค์ประกอบสำคัญ คือ ด้านรายการ ประกอบด้วย รูปแบบรายการ เนื้อหาสาระและผู้ดำเนินรายการ และด้านเทคนิค ประกอบด้วย คุณภาพเสียงที่ออกอากาศ โดยยังให้ความสำคัญในสิ่งต่อไปนี้ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา ประเภท รูปแบบ เวลาที่เผยแพร่ สีสันของรายการ วิธีการนำเสนอและการให้เสียงประกอบ

ดังปรากฏในภาพประกอบ ดังนี้

ภาพประกอบ แสดงกรอบแนวคิดในการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา”

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง คือ คุณค่าความสำเร็จและความสมบูรณ์ของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงโดยอาศัยตัวชี้วัดคุณภาพของรายการ 2 ประการ คือ ด้านรายการและด้านเทคนิค ดังมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านรายการ ประกอบด้วย ความสอดคล้องระหว่างการผลิตรายการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ การเปิดรายการ ผู้ดำเนินรายการ วิธีการนำเสนอ รูปแบบรายการ เนื้อหาสาระ การสนทนาในรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟัง เพลง/ดนตรีประกอบรายการ ความยาวของรายการ และช่วงเวลาที่ย่อออกอากาศ

2) ด้านเทคนิค ประกอบด้วย ความชัดเจนของสัญญาณเสียง ระดับเสียง คุณภาพเสียง และความราบรื่นของเสียง (ช่วงต่อของรายการแต่ละช่วง)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กและเยาวชนได้รับการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้แก่ รวมทั้งให้ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. เด็กและเยาวชนได้รับการกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศ และเกิดความสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
3. ประชาชนทุกภาคส่วนที่รับฟังรายการวิทยุท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา” ได้มีส่วนร่วมในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและให้ความร่วมมือในการพัฒนาต่อไป
4. เป็นการประเมินคุณภาพรายการวิทยุท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา” และหาแนวทางร่วมกันในการปรับปรุงคุณภาพเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่คาดหวัง

1. ผลผลิต

เอกสารรายงานการวิจัยโครงการวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา”

2. ผลสัมฤทธิ์

ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา” ให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และภารกิจในฐานะกรมประชาสัมพันธ์ ที่ทำหน้าที่ส่งเสริม เผยแพร่ และสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารประเทศ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงครั้งนี้ อาศัยแนวทางการดำเนินการโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi Technique) ตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไปนี้

1) เทคนิคเดลฟายและการประยุกต์ใช้

1.1 ความหมาย

เทคนิคเดลฟาย เป็นเทคนิคการวิจัยที่มีแนวคิดพื้นฐานมาจากวิธีการในสมัยโบราณของการหาความรู้ความจริงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากผู้มีอำนาจ (authority) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากบุคคล ในสังคมว่าเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ และเป็นผู้มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้นมาเป็นอย่างดี โดยอาศัยความคิดเห็นจากบุคคลเหล่านี้ตามจำนวนของบุคคลที่เพียงพอแก่การนำเชื่อถือ เพื่อให้ผลการพิจารณาถูกต้องแน่นอน ซึ่งตรงกับภาษิตโบราณที่ว่า “หลายหัวดีกว่าหัวเดียว” เพราะเป็นสิ่งที่มาจาก การพิจารณาของกลุ่มบุคคลมากกว่าที่จะมาจากการตัดสินใจของเพียงคนเดียว

มีผู้ให้ความหมายของเทคนิคเดลฟายไว้ ดังนี้

- 1) วิธีการระดมความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข และหาความเชื่อมั่นในการทำนายเกี่ยวกับอนาคต (Carvia B,1975 ; อ้างในเอกสารวิชาการ ศพ.1/2543)
- 2) กระบวนการรวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับอนาคต จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือมากที่สุดโดยให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจปัญหาในรูปของการตอบแบบสอบถาม (สุวรรณ เชื้อรัตน์พงษ์. 2528 : 68)
- 3) เทคนิคเดลฟายในความหมายของอัลเฟรด รัสบัจูเนียร์ คือ เทคนิคของการรวบรวมการพิจารณาตัดสินใจที่มุ่งเพื่อเอาชนะจุดอ่อนของการตัดสินใจแต่เดิมที่ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เปลี่ยนมาเป็นความคิดเห็นของกลุ่มหรือมติที่ประชุม (อ้างใน ประยูร ศรีประสาธน์. 2523 : 50 - 52)
- 4) โอลาฟ เฮลเมอร์ และ นิโคลัส เรสเซอร์ (Helmer and Rescher) ให้นิยามที่ถือว่าเป็นนิยามใช้กันทั่วไป คือ “โครงการที่จัดทำขึ้นอย่างละเอียดรอบคอบในการที่จะสอบถาม บุคคลในเรื่องต่าง ๆ ด้วยแบบสอบถาม เพื่อที่จะได้รับข้อมูลและความคิดเห็นกลับมา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะรวบรวมการพิจารณาตัดสินใจและสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเรื่อง ที่เกี่ยวกับสภาพการณ์ที่ต้องการ ปริมาณ เวลาและ / หรือ ความเป็นไปได้ในอนาคต” (อ้างใน ประยูร ศรีประสาธน์. 2523 : 50 - 52)

จากความหมายดังกล่าว อาจสรุปความหมายของเทคนิคเดลฟาย ดังนี้ **“เป็นเทคนิคของการวิจัยประเภทหนึ่งที่เหมาะจะแสวงหาความรู้ ความจริงที่น่าเชื่อถือได้อย่างมีระบบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะเรื่อง”**

1.2 ความเป็นมา

เทคนิคเดลฟาย มีกำเนิดเมื่อต้นปี ค.ศ.1950 และพัฒนาขึ้นมาจากบริษัทแรนด์ (Rand Corporation) โดยผู้เชี่ยวชาญชื่อ โอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และนอร์แมน ดาลคี (Norman Dalkey) เพื่อใช้ในการถามและเก็บความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพยากรณ์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และได้รับการเผยแพร่เมื่อปี ค.ศ.1960 จนเป็นที่รู้จักและนิยมนำมาใช้ในการวิจัยและการประเมินผลโครงการมากขึ้นในปัจจุบันปัญหาในการวิจัย

ลักษณะของปัญหาในการวิจัยที่เหมาะสมกับเทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วยปัญหาที่ต้องการคำตอบในแนวลึกและแนวกว้างตามประเด็นต่อไปนี้ เป็นการศึกษาการคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และไม่สามารถได้รับคำตอบที่ถูกต้องและแน่นอนได้ แต่ต้องเป็นการพิจารณาที่มาจากผู้รอบรู้เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ เพื่อหาความสอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์กับผลผลิตหรือผลลัพธ์ ซึ่งเป็นการศึกษาที่เน้นความถูกต้องทางวิชาการเป็นการศึกษาการวิเคราะห์และการรับรู้สถานการณ์ปัจจุบันที่ต้องการความรู้เพื่อวินิจฉัยปัญหาและแนวทางแก้ไขแบบอัตวิสัย (Subjective Judgments) จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

1.3 กระบวนการเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย มีลักษณะของการเก็บข้อมูลทั้งในลักษณะข้อมูลเชิงเชิงคุณภาพและข้อมูล เชิงปริมาณ ทำให้เทคนิคเดลฟายจึงเป็นการวิจัยที่มีรูปแบบ เฉพาะที่อาศัยการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Panel Experts) ผู้วิจัยจะต้องหาวิธีการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญในเรื่องที่จะศึกษา โดยปกติจะมีประมาณตั้งแต่สิบกว่าคนขึ้นไปจนอาจถึงเป็นร้อย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายการวิจัย ความซับซ้อนของเรื่องที่ศึกษา เวลา และงบประมาณ
2. การกำหนดประเด็นและการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ประกอบด้วย ประเด็นของการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก และแบบสอบถามทั้งในลักษณะเชิงคุณภาพ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์หรือการส่งแบบสอบถามแบบปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามเชิงลึกในรอบที่หนึ่ง
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้ในรอบที่หนึ่ง และการกำหนดประเด็นและสร้างคำถามในลักษณะเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถามปลายปิดหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณรอบที่สอง โดยรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะตอบคำถามเพื่อเป็นการยืนยันความคิดเห็นจากการตอบคำถามในครั้งก่อนเป็นครั้งที่ 1 แต่ต่างกันตรงที่ลักษณะของแบบสอบถามในรอบนี้เป็นคำถามปลายปิด

6. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในรอบที่สอง และการกำหนดข้อมูลย้อนกลับเชิงสถิติที่เป็นของกลุ่ม โดยส่วนรวมเป็นค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม พร้อมด้วยคำตอบเดิมของตน แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่
 7. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณรอบที่สาม โดยรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะตอบคำถามเพื่อเป็นการยืนยันความคิดเห็นจากการตอบคำถามในครั้งก่อนเป็นครั้งที่ 2 และลักษณะของแบบสอบถาม ในรอบนี้ยังคงเป็นคำถามปลายปิด
 8. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในรอบที่สาม โดยการนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติที่เป็นของกลุ่ม โดยส่วนรวมเป็นค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม
 9. การสรุปและอภิปรายผล โดยการนำเอาค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์มาตั้งข้อสรุปถึงภาพรวมที่เป็นฉันทามติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วอภิปรายผลพร้อมข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย
- ข้อสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้เขี่ยวนั้น สามารถกระทำได้หลายรอบและ อาจมากกว่าสองรอบก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผลของการวิจัยมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น.

1.4 เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเตรียมกลุ่มตัวอย่าง คือการติดต่อขอความร่วมมือโดยการอธิบายให้ทราบถึงความสำคัญของเรื่องที่ทำการวิจัย จุดมุ่งหมายการวิจัย ระเบียบวิธีที่ใช้จำนวนรอบในการเก็บข้อมูล จำนวนเวลาในการสัมภาษณ์และอื่นๆ และถ้าตกลงเป็นกลุ่มตัวอย่างก็ทำการนัดเวลาที่ จะทำการสัมภาษณ์
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่หนึ่ง โดยการสัมภาษณ์ซึ่งจะใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก โดยไม่มีการถามนำ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบโดยอิสระและแสดงความคิดสร้างสรรค์ อาจมีเพียงกรอบหรือประเด็นการสัมภาษณ์อย่างกว้าง ๆ เพื่อให้การสัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน ครอบคลุมทั้งหัวข้อและเนื้อหาเช่นเดียวกัน การซักถามหัวข้อเรื่องที่กำหนดจะกระทำต่อเมื่อให้การสัมภาษณ์ไม่ได้กล่าวถึงหัวข้อนั้นเท่านั้น และไม่มีการเรียงลำดับ หัวข้อเรื่องแน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในแต่ละคน โดยระหว่างการสัมภาษณ์ควรกระตุ้นหรือตะล่อม (Probe) ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางมากเท่าที่จะทำได้ตามความเชี่ยวชาญและความรอบรู้ของตน
3. การนำข้อมูลทั้งหมดทุกประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์แล้วจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบ แม้ว่าบางประเด็นจะได้รับการเสนอจากผู้เชี่ยวชาญจำนวนน้อยก็ตาม ทั้งนี้ เพราะผู้วิจัยจะต้องเคารพในความเชี่ยวชาญของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งถ้าประเด็นนั้นไม่สำคัญจริง ก็จะตกไป เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ยืนยันจากการตอบแบบสอบถามในรอบต่อ ๆ มา
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งอยู่ในรูปของแบบสอบถามปลายปิด และอาจจะเป็นแบบเติมคำ เพื่อคำนวณเป็นค่าร้อยละ แบบการเลือกตอบตามมาตราส่วนประมาณค่าเพื่อคำนวณเป็นค่าเฉลี่ยและการกระจายของข้อมูล หรือแบบจัดอันดับความเป็นไปได้
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลในรอบที่สองด้วยการส่งแบบสอบถามปลายปิด เพื่อเป็นการยืนยันครั้งหนึ่ง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบโดยให้เวลาในการตอบประมาณ 2 สัปดาห์ เพราะถ้ามีช่วงเวลาห่างแต่ละรอบนานไป จะทำให้ผู้เชี่ยวชาญอาจลืมและคำตอบที่ได้ไม่แน่นอนขาดความน่าเชื่อถือ

6. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายปิด โดยใช้คำมัลฐาน และค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ แล้วเตรียมเก็บข้อมูลครั้งต่อไป โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดชุดเดิมพร้อมค่าสถิติที่วิเคราะห์ได้ และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตอบครั้งที่ผ่านมา

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนได้ทราบความเหมือนหรือความแตกต่างของคำตอบของตนเมื่อเทียบกับของกลุ่มแล้ว อาจเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันคำตอบของตนก็ได้ แต่ถ้าคำตอบได้อยู่นอกค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ ผู้วิจัยขอให้ผู้เชี่ยวชาญระบุเหตุผลประกอบการตอบมาด้วย

7. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งต่อไป โดยดำเนินการตามข้อ 6 จนกว่าจะได้รับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นเอกฉันท์

อย่างไรก็ดี ในบางครั้งการวิจัยอาจจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลมากสองรอบก็ได้ ถ้าหากผลการตอบของผู้เชี่ยวชาญนั้น ปรากฏว่ามีความสอดคล้องกันหรือพิสัยระหว่างควอไทล์แคบมาก เพราะการทำต่อไปก็มิได้ทำให้ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก

1.5 เทคนิคการเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการตอบ คำถามแบบสอบถาม ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญจึงมีความสำคัญ ดังนั้นสิ่งที่ควรคำนึงถึงดังนี้

1) ความสามารถของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยควรเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง และข้อมูลที่ได้จะขึ้นอยู่กับความรู้ และความสามารถของผู้เชี่ยวชาญเป็นสำคัญ จึงจะทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญไว้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

มีผู้ให้ความหมายของคำว่า ผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

ก. ผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ที่ได้รับการฝึกฝนและมีความรู้เป็นเลิศในสาขานั้น ๆ (ดิคชันนารีของเว็บเตอร์ อังใน สมบูรณ์ ดันยะ . 2524 : 14)

ข. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ (Pill อังใน สมบูรณ์ ดันยะ . 2524 : 14)

ค. ผู้เชี่ยวชาญ คือ บุคคลผู้ซึ่งประสบการณ์ ความรู้หรือทักษะพิเศษ ซึ่งได้มาจากการฝึกฝนทางวิชาชีพ หรือประสบการณ์จากทางปฏิบัติ (Hawaii Ccmmunication Directory อังใน คิริชัย- คิริกายะ . 2525 : 33)

ง. ผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ที่มีความรู้เป็นพิเศษในสาขาที่เขาสนใจ (Norman Dalkey) อังใน เกษม บุญอ่อน . 2522 : 28)

เนื่องจากปัญหาที่เหมาะสมกับเทคนิคเดลฟาย มักเป็นเรื่องของอนาคต การประเมินผลและการวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากซับซ้อนและผลของการวิจัยอาจมีความเป็นไปได้หลายรูปแบบ ซึ่งต้องอาศัยผู้ที่มีความรอบรู้เฉพาะด้าน และความเชื่อถือในผลการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่ง รวมทั้ง ความเป็นผู้รอบรู้และรู้สึกในประเด็นที่ศึกษาอย่างจริงจัง อาจจะเป็นผู้ที่ศึกษาเรื่องดังกล่าวมาเป็นเวลานาน เป็นผู้มีตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบหรือมีประสบการณ์โดยตรงกับเรื่องที่ศึกษา ผู้เชี่ยวชาญจึงน่าจะเป็นบุคคลที่มองเห็นหรือคาดการณ์อนาคตได้อย่างชัดเจน และถูกต้องมากกว่าคนธรรมดาทั่วไป

นอกจากนั้น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคมหรือหน่วยงานใด ส่วนใหญ่มักเกิดจาก ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในสังคมหรือหน่วยงานนั้น ด้วยเหตุนี้ ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญจึงมีความสำคัญและควรได้รับการคัดเลือกแบบเจาะจงให้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย

วิธีการทั่วไปที่นำมาใช้ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ พอสรุปได้ดังนี้คือ

ก. การสำรวจความคิดเห็นจากบุคคลในวิชาชีพนั้น เป็นวิธีการในการสำรวจผู้เชี่ยวชาญ โดยอาศัยข้อมูลและความรู้จากบุคคลสำคัญในสาขานั้น ๆ ให้ระบุรายชื่อของบุคคลที่เห็นว่ามี ความชำนาญในเรื่องดังกล่าว

ข. การเลือกผู้เชี่ยวชาญโดยการวิเคราะห์และสำรวจผลงานที่ปรากฏอาจจะเป็นหนังสือ สิ่งพิมพ์ เอกสารหรือผลงานวิจัย

ค. การสำรวจความคิดเห็นของบุคคลอื่น เป็นการให้ผู้อื่นได้ลงมติหรือแสดงความคิดเห็นว่าใครบ้างที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ

2) จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ยังไม่มีการกำหนดที่แน่นอนว่าจะมีผู้เชี่ยวชาญจำนวนเท่าใดในเทคนิคเดลฟาย แต่ก็มีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ควรมีในการนำเทคนิคเดลฟายไปใช้ ดังเช่น อังเดร เดลเบค (Andre—Delbecq . 1975 ; อ้างถึงใน Mark J.Clayton. 1997 : 7) ให้ความเห็นว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญประมาณ 10 ถึง 15 คน สำหรับผู้ที่มาจากกลุ่มเดียวกัน (Homogeneous group) แต่ถ้าหากผู้เชี่ยวชาญมีหลายกลุ่ม อาจจะมีหลายร้อยคนก็ได้ เพราะอังกเดร เดลเบค พบว่า ถ้าหากมีจำนวนผู้เชี่ยวชาญจากกลุ่มเดียวกันเกิน 30 คน ความคิดเห็นใหม่ ๆ มักจะมีไม่มาก ลินส์โตน และเทอร์ออฟ (Linstone and Turoff ; อ้างใน Murk J ,Clayton. 2522 : 27 - 28) ได้ให้ความเห็นว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 5 ถึง 10 คนที่มาจากคนกลุ่มเดียวกันก็เพียงพอ โทมัส ที แมคมิลแลน (Thomus T. Macmillan . 1971 ; อ้างใน เกษม บุญอ่อน. 2522 : 27 - 28) ได้เสนอจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟายว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญมากขึ้นเท่าไร อัตราของความคลาดเคลื่อนจะลดน้อยลง คอนแบนตารี (Kontbantare : 1978) ได้กล่าวว่า จำนวนผู้เชี่ยวชาญจะขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มเป็นสำคัญ ดังนั้น ถ้าลักษณะของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่แตกต่างกันอาจจะใช้เพียง 10 - 15 คน แต่ถ้าหากแตกต่างกันมากก็อาจจำเป็นต้องใช้จำนวนหลายร้อย ดังแสดงปรากฏในตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงการลดลงของความคลาดเคลื่อนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่มากขึ้น

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ช่วงการลดลงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
5 - 9	0.70 - 0.58	0.12
9 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

จากตาราง 1 แสดงว่าเมื่อมีจำนวนของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก ค่าความคลาดเคลื่อนจะลดลงเรื่อย ๆ และมีอัตราส่วนคงที่ จึงได้สรุปได้ว่า เทคนิคเดลฟาย ควรจะมีผู้เชี่ยวชาญประมาณ 17 คน ขึ้นไป

3) ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ การให้ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะความตั้งใจจริง เต็มใจ และยินยอมสละเวลาของผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม ถ้าหากผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือในงานวิจัยอย่างเต็มที่ คำตอบก็อาจไม่สมบูรณ์และเป็นการตอบเพียงเพื่อให้แล้วเสร็จเท่านั้น ซึ่งจะทำให้คำตอบที่ได้รับไม่น่าเชื่อถือ และเกิดความผิดพลาดจากความเป็นจริงได้

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในเทคนิคเดลฟาย

เนื่องจากเทคนิคเดลฟายเป็นการรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม และในกรณีของแบบสอบถาม ยังจะใช้ทั้งการถามทั้งสองลักษณะ คือ แบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด ทั้งนี้ก็เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้ถกเถียงความคิดเห็นของตนได้อย่างรอบคอบและมั่นใจในการตัดสินใจ ซึ่งมีการถามซ้ำถึงหลายรอบ ดังนั้น ทั้งการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม จึงมีความสำคัญอย่างมาก

การสัมภาษณ์นิยมใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งแรกเท่านั้น และเป็นการสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้างแน่นอน ไม่มีการกำหนดคำถาม - คำตอบอย่างตายตัว ลำดับของคำถามสามารถเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นได้โดยผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการตัดแปลงคำถามให้เหมาะสมและเป็นไปตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้

แบบสอบถามปลายเปิดก็นิยมใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งแรกเช่นเดียวกันและแบบสอบถามปลายเปิดจะไม่กำหนดคำตอบไว้แน่นอน แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบ สามารถตอบได้อย่างอิสระด้วยคำพูดของตนเอง และการส่งแบบสอบถามกลับคืนจะต้องได้รับกลับคืนร้อยละ 85 ของแบบสอบถามทั้งหมด

แบบสอบถามปลายปิดจะใช้ในกรณียืนยันความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สอง เป็นต้นไป แบบสอบถามปลายปิดที่นิยมใช้มี ๒ ชนิด ได้แก่ แบบเลือกตอบ (Check list) ด้วยวัดโดยใช้ คำร้อยละและแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบกำหนดเป็นตัวเลข (Rating scale) จำนวน 5 - 7 ระดับ ที่มีระดับความคิดเห็นตรงกลางเท่ากับ 0 ใช้วัดได้กับค่าที่เป็น Positive values และ Negative values โดยจะตัดข้อความที่ซ้ำกันหรือไม่อยู่ในขอบข่ายออกไป แบบสอบถามปลายปิด ควรเขียนให้ชัดเจน สละสลวยง่าย แก่การอ่านและเข้าใจ นอกจากนี้ การเว้นระยะในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญแต่ละรอบไม่ควรทิ้งระยะห่างเกินไป เพราะอาจมีผลให้ผู้ตอบลืมหัดผลที่เลือกหรือตอบในรอบที่ผ่านมาได้ ในกรณีที่เป็นการตอบคำถามในรอบที่สามซึ่งเป็นการยืนยันครั้งที่สอง จะต้องระบุตำแหน่งของ คำมัธยฐานหรือค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ของกลุ่ม และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนตอบในรอบที่สอง ในแบบสอบถามปลายเปิด ส่งกลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของตนกับของกลุ่ม และตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนแปลงคำตอบหรือไม่ หากคำตอบของตนไม่สอดคล้องกับกลุ่ม และถ้ายังยืนยันความคิดเห็นเดิมก็จะต้องให้เหตุผลประกอบ คำตอบในรอบนี้ คิพเฟอร์ท และ แกนท์ (Cyphert and Gant . 1970 อ้างใน ประยูร ศรีประสาธน์ . 2523 : 54) พบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99) มีความเห็นเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่มาจากการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจจากเทคนิคเดลฟาย ความคิดเห็นในประเด็นสำคัญที่รอบคอบจากผู้เชี่ยวชาญอาจเปลี่ยนแปลงได้จากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมภายนอก เนื่องจากการสอบถามหลายรอบ และหากเว้นระยะการสอบถามแต่ละรอบนานเกินไปอาจจะทำให้ต้องใช้เวลารวบรวมข้อมูลนานพอสมควร สภาพการณ์ขณะเริ่มวิจัยและขณะสรุปผลการวิจัยอาจแตกต่างกัน ทำให้มีผลการวิจัยที่คลาดเคลื่อนได้

เทคนิคเดลฟายใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ซึ่งทั้งการสัมภาษณ์และแบบสอบถามต่างก็มีข้อดีและข้อจำกัด มีรายละเอียดการเปรียบเทียบ ดังต่อไปนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2534 : 66 - 67 และ 110 - 111)

ความแตกต่างระหว่างการสัมภาษณ์แบบอย่างลึกกับแบบสอบถามมีทั้งข้อดีและข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งแสดงไว้ในตารางที่ 2 และ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ข้อดีของการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

การสัมภาษณ์	แบบสอบถาม
1. ช่วยแก้ปัญหาในการได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาน้อย	1. ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย ซึ่งสะดวกกับการรวบรวมข้อมูลจำนวนมาก ๆ
2. การสัมภาษณ์สามารถสังเกตสภาพการณ์ต่าง ๆ ระหว่างการสัมภาษณ์	2. สรุปได้ง่ายกว่าวิธีอื่นเพราะผู้ตอบต้องตอบข้อความที่เหมือนกัน
3. ทำให้ผู้ตอบเกิดความเกรงใจ	3. ผู้ตอบมีอิสระในการตอบและเลือกตอบในเวลาว่าง
4. เกิดความสัมพันธ์ร่วมด้วย และทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงมากกว่า	4. ผู้ตอบมีเวลาใคร่ครวญหาคำตอบที่ตนแน่ใจจริง ๆ
5. ในขณะที่สัมภาษณ์ ถ้าสงสัยข้อข้องใจอะไร สอบถามทบทวนกันได้ทันทีและทำให้เข้าใจกันได้ทุกประเด็นก่อนตอบ	5. ไม่มีความลำเอียง คำตอบเป็นของผู้ให้ข้อมูล
6. ข้อมูลที่ได้มีความคลาดเคลื่อนน้อย เชื่อถือได้ เพราะได้เห็นโดยตรง	6. ควบคุมแบบสอบถามถึงมือผู้ตอบได้ในเวลาใกล้เคียง

ตารางที่ 3 ข้อจำกัดของการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

การสัมภาษณ์	แบบสอบถาม
1. สิ้นเปลืองแรงงาน เวลา และค่าใช้จ่าย	1. ความร่วมมือและโอกาสที่จะได้รับแบบสอบถาม กลับคืนมาน้อยเพราะไม่มีแรงจูงใจ ไม่มีคนมา กระตุ้น ขาดความสนใจในเรื่องที่สอบถาม และไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ดีพอ
2. ยากที่จะขจัดความลำเอียงของผู้สัมภาษณ์ออกจากผลการสัมภาษณ์ เช่น การรู้จักกันเป็นการส่วนตัว ความนิยมผู้นั้น อยู่ก่อน	2. ไม่เกรงใจจึงไม่เสียเวลาที่จะตอบ
3. ผู้ตอบเกิดความอายในคำตอบ	3. มีโอกาสปรึกษากันได้
4. ผู้สัมภาษณ์อาจจะเผลอ แสดงความคิดเห็นของตนเองออกไปโดยไม่เจตนา	4. ไม่สามารถกลับไปสอบถามจากคำตอบที่แท้จริงได้อีก
5. ถ้าผู้ไปสัมภาษณ์ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ดีพอจะทำให้ความร่วมมือลดต่ำลง	
6. ผลการสัมภาษณ์ขึ้นอยู่กับตัวผู้-สัมภาษณ์อย่างมาก ถ้าใช้ผู้สัมภาษณ์ที่ไม่ดี ผลก็เชื่อถือไม่ได้	
7. อาจได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ถ้าผู้ให้สัมภาษณ์หรือผู้สัมภาษณ์กระวนกระวายใจ และมีความเครียดระหว่างการสัมภาษณ์	
8. ข้อมูลต่างๆ ที่ได้มา อาจไม่ได้มาตรฐานเดียวกัน อาจไม่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ทางสถิติ	

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยโดยใช้เทคนิคนี้ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) หรือ ฐานนิยม (Mode) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

การหาค่ามัธยฐาน เพื่อการพิจารณาว่าข้อความใดเป็นข้อความที่มีผู้เชี่ยวชาญตอบมาก ส่วนการหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อการพิจารณาว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันในการคิดเห็นมากน้อยเพียงใด ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์กว้าง ก็แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน น้อย แต่ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แคบก็แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องนั้นมาก (ส่วนมากมีค่าต่ำกว่า 1.50 ลงมา)

การวิเคราะห์ค่าสถิติ จะใช้เฉพาะกรณีของการวิเคราะห์ค่าตอบในรอบที่สองเป็นต้นไปซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายปิด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ได้แก่ มัชยฐาน (Median) และฐานนิยม (Mode) เนื่องจากแบบสอบถามในรอบที่สองเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และนิยมกำหนดระดับของการตอบ จำนวน 5 ระดับ ดังนั้นค่ามัชยฐานจะใช้ในกรณีที่เห็นความคิดเห็นในเรื่องเวลาและปริมาณ และค่าฐานนิยม จะใช้ในกรณีที่เห็นความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการณ์ในอนาคต

มัชยฐาน คือ ค่าที่อยู่ในตำแหน่งกึ่งกลางของข้อมูลทั้งหมด เมื่อได้เรียงค่าของข้อมูลจากน้อยไปหามากที่สุด หรือจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ส่วนฐานนิยม คือ ค่าของข้อมูลตัวใดตัวหนึ่งซึ่งเป็นข้อมูลตัวที่มีความถี่มากที่สุด

2) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) มาจากค่าสองค่า คือ พิสัย (Range) และความเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile deviation) ทั้งสองค่านี้เป็นวิธีวัดการกระจายของข้อมูล

พิสัย คือ ค่าความแตกต่างระหว่างค่าสูงสุดกับค่าต่ำสุดของข้อมูลชุดใดชุดหนึ่ง ส่วนความเบี่ยงเบนควอไทล์ คือ ค่าที่ใช้วัดการกระจายของข้อมูลซึ่งหาได้จากครึ่งหนึ่งของความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 3 (Q_3) และควอไทล์ที่ 1 (Q_1)

ดังนั้น ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ก็คือ ความแตกต่างระหว่าง Q_3 และ Q_1 ($Q_3 - Q_1$)

1.8 การแปลความหมาย

ในขั้นแปลความหมาย จะนำเอาข้อความที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน (Consensus) ทั้งด้านมัชยฐานหรือฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์ มาสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและเสนอเป็นผลการวิจัยต่อไป ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายของแต่ละข้อความ คือ

(1) ถ้าค่ามัชยฐานมาก แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมาก ถ้าค่ามัชยฐานน้อย แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ ดังนี้

ก. ค่ามัชยฐานต่ำกว่า 1.50 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อมูล ไม่มีความสำคัญ

ข. ค่ามัชยฐานอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อมูล มีความสำคัญน้อย

ค. ค่ามัชยฐานอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อมูล มีความสำคัญปานกลาง

ง. ค่ามัชยฐานอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อมูล มีความสำคัญมาก

จ. ค่ามัชยฐานอยู่ระหว่าง 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อมูล มีความสำคัญมากที่สุด

(2) ถ้าค่าฐานนิยมของข้อความใดมีความถี่สูง ถือว่าเป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในข้อความนั้น แต่กรณีที่ความถี่สูงสุด ระดับคะแนนเท่ากันและอยู่ติดกันก็จะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนน ทั้งสองเป็นฐานนิยม

ของข้อความนั้น ส่วนกรณีที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากันแต่ไม่ยุติกัน จะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็น
ฐานนิยมของข้อความนั้น ซึ่งมีค่าฐานนิยมสามารถได้มากกว่า 1 ค่า

(3) ถ้าพิสัยระหว่างควอไทล์ พบว่า ข้อความหนึ่งมีความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่ 1 กับ
ควอไทล์ที่ 3 ต่ำกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความสอดคล้องกัน แต่ถ้าพิสัยระหว่างควอ
ไทล์ของข้อความนั้น ๆ มีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

1.9 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อถือได้ของเทคนิคเดลฟาย

1. เวลา เทคนิคเดลฟายควรใช้เวลาพอประมาณสองเดือนอย่างน้อย จึงจะเสร็จสิ้น
กระบวนการ หรืออาจจะใช้เวลาช้าหรือเร็วกว่านั้น ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะส่งคืนแบบสอบถามแต่ละรอบกลับมา
ช้าหรือเร็วเพียงใด

2. ผู้วิเคราะห์ข้อมูล ผู้ที่ทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ข้อมูลควรมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างดี
ในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการเดลฟายจำเป็นต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคำตอบและให้
ความสำคัญในคำตอบที่รับอย่างเสมอกันทุกข้อไม่ว่าจะเป็นข้อมูลในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ โดยไม่มีความลำเอียง
และไม่นำความคิดเห็นส่วนตัวเข้าไปพิจารณาดัดสิน แม้ว่าในข้อมูลนั้นจะมีบางคนไม่ตอบก็ตาม เพราะจะทำให้ผลการวิจัย
คลาดเคลื่อนได้

1.10 ข้อดีของเทคนิคเดลฟาย

ข้อดีของการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย คือ

1. สามารถรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ และมีความแตกต่าง ในพื้นฐาน
ประสบการณ์ และชื่อเสียงได้อย่างแท้จริง โดยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย รวมทั้ง คำตอบที่ได้ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมี
ความน่าเชื่อถือ

2. การแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นไปอย่างอิสระโดยไม่ต้องเผชิญหน้ากันนั้นและไม่ตกอยู่
ภายใต้อิทธิพลทางความคิดหรืออำนาจของเสียงส่วนใหญ่ ซึ่งเหมาะสำหรับนิสัยคนไทยที่คิดเกรงใจ ผู้อาวุโส ถ้าต้องมีการ
เผชิญหน้ากัน ความเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน หรือมีความขัดแย้งกันในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้น อาจทำให้เกิดผลเสียหายและ
ผู้เชี่ยวชาญยังได้ถกเถียงความคิดเห็นของตนเอง อย่างละเอียดรอบคอบจากการถามซ้ำอีกหลายรอบ

3. สามารถทราบลำดับความสำคัญของข้อมูลและเหตุผลในการตอบ รวมทั้งความสอดคล้องในการ
แสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้อย่างดี

4. เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการดำเนินงานไม่ซับซ้อนจนเกินไป และได้ผลอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

5. ปัญหาที่ไม่สามารถใช้การศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการแบบอื่นนอกจากการสอบถาม ความ
คิดเห็นของบุคคล

1.11 ข้อจำกัดของเทคนิคเดลฟาย

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือกมิได้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ทำให้ผลการวิจัย
ขาดความน่าเชื่อถือ

2. ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริง
3. ถ้าผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดกรอบให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ ถือว่าเป็นการจำกัดกรอบความคิดของผู้เชี่ยวชาญ และข้อตกลงเบื้องต้นของเทคนิคเดลฟาย
4. แบบสอบถามที่ส่งไปสูญหายระหว่างทางหรือไม่ได้รับคำตอบกลับมาครบในแต่ละรอบ
5. ถ้าผู้วิเคราะห์ขาดความรอบคอบหรือขาดความละเอียดในกรณีพิจารณาวิเคราะห์ คำตอบ ที่ได้ในแต่ละรอบ จะทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อน

1.12 คำวิจารณ์เกี่ยวกับเทคนิคเดลฟาย

ซัคแมน (Harlod Sackman, 1974) ซึ่งเคยเป็นนักวิจัยให้กับบริษัทแรนด์ (Ran Corporation) ได้ประเมินคุณค่าของเทคนิคเดลฟาย ว่ามีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ดังนี้

- 1) แนวคิดของเดลฟายที่ให้ความสำคัญแก่ผู้เชี่ยวชาญและการอ้างว่าเป็นตัวแทนของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหลาย น่าจะเป็นไม่ไปได้อย่างแท้จริง เพราะในเชิงวิชาการแล้วน่าจะเป็นการกล่าวอ้างเกินความจริง
- 2) เทคนิคเดลฟายอ้างถึงความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เกิดจากการไม่ถูกครอบงำ ซึ่งกันและกันเพราะเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลและการอยู่ห่างไกลกันดีกว่าการสื่อสารที่อยู่ต่อหน้ากัน แต่ในความเป็นจริงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันเป็นลักษณะทั่วไปของการแสดงความคิดเห็น
- 3) ถ้าประเด็นของคำถามในการการเก็บรวบรวมข้อมูลมักคลุมเครือไม่ชัดเจน จะทำให้คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญค่อนข้างคลุมเครือตามไปด้วย ดังนั้น ความสอดคล้องของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเทคนิคเดลฟายจึงเป็นการเห็นพ้องต้องกันเฉพาะลักษณะในบางแง่และบางมุมเท่านั้น ทำให้ผลของการวิจัย เป็นเพียงการผสมผสานความคลุมเครือระหว่างคำถามและคำตอบ เท่านั้น
- 4) จุดมุ่งหมายที่สำคัญของเทคนิคเดลฟายอยู่ที่การรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญดังนั้น ผลของการวิจัยมักเกิดจากการตัดสินใจเพียงชั่ววูบเดียวของอารมณ์ของผู้เชี่ยวชาญที่ยังไม่แน่นอนและถูกต้อง ซึ่งไม่ได้มาจากการเก็บตัวอย่าง ทำให้ไม่ควรนำผลไปเปรียบเทียบกับ ทานาย หรือคาดคะเนถึงพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบ และมีนิยามปฏิบัติการอย่างถูกต้อง
- 5) เทคนิคเดลฟายมุ่งเน้นการสร้างแนวคิดเพื่อสำรวจค้นหาแนวทางใหม่ แต่ไม่ใช่การกระตุ้นให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญซึ่งอาจจะผิดหลักธรรมชาติของการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ การที่ไม่ระบุแหล่งผู้เชี่ยวชาญของเดลฟายเท่ากับเป็นการเสริมความไม่รับผิดชอบต่อวิธีการและสิ่งที่ค้นพบ
- 6) เทคนิคเดลฟายมุ่งศึกษาการทำนายอนาคต ถือว่าได้แยกตัวออกมาจากการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ที่อาศัยกระบวนการและการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น จึงเป็นการกระทำในสิ่งที่ล้ำยุคมากกว่าสหวิทยาการ ซึ่งเป็นการศึกษาแบบบูรณาการวิชาที่เกี่ยวกับนโยบายและการวางแผนเท่านั้น

จากข้อวิจารณ์ของ ซัคแมน (Sackman) กล่าวโดยสรุป คือ เทคนิคเดลฟายยังมีคุณภาพ ไม่ถึงมาตรฐานทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ โดยเฉพาะแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นซึ่งเป็นมาตรฐานที่กำหนดโดยสมาคมจิตวิทยาของอเมริกัน และเฮลเมอร์ (Helmer) ได้สรุปสาเหตุที่มีข้อวิจารณ์ต่อเทคนิค เดลฟายมีเพียงสองประเด็นเท่านั้น คือ (1) การใช้แต่เพียงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และ (2) การขาดต่อหลักของการสุ่มตัวอย่างในการ

คัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งถ้าพิจารณาอย่างละเอียดแล้ว เทคนิคเดลฟายนั้นมีข้อดีอยู่มากมาย มากกว่าข้อเสียดังกล่าว ซึ่งนักวิชาการหลายคนต่อต้านข้อวิจารณ์ของซัคแมน ได้แก่ สเตราส์ ซีเกล ลินสโตน โคทส์ และ โกลด์สไคท์ (Strauss, Zeigler, Linstone Coates and Goldschaidt อ้างใน ศิริชัย ศิริภายะ . 2525 : 30) เป็นต้น

1.13 การประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย เป็นกระบวนการหนึ่งที่อยู่ในหลายวิธีของการวิจัยเชิงอนาคตของหลายต่อหลายเรื่อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการรวบรวมข้อพิจารณาและการตัดสินใจอันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในเชิงเวลา ปริมาณ และสภาพการณ์ในอนาคต ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงแนวคิดของเป้าหมายของการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรอนาคตของการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาทางพยาบาล และการวางแผนของสถาบัน (อ้างใน Mark Clayton. 1997 : 5)

นอกจากนี้ เทคนิคเดลฟายยังประยุกต์ใช้ในการวิจัยด้านการฝึกอบรมทางวิชาชีพการจัดการศึกษาในอนาคตของเด็กที่ผิดปกติ ประสิทธิภาพของครู การวางนโยบายด้านการสร้างเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งในสังคม เป็นต้น

ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย

- 1) ลินจิต กลิ่นพงษา . 2538 . การพัฒนาหลักสูตรวิชาฟิสิกส์ กลุ่มวิชาพื้นฐาน สาขาวิชาวิศวกรรมเมคคาทรอนิกส์โดยใช้เทคนิคเดลฟาย . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 2) สมพงษ์ รินทะไชย . 2538 . แนวโน้มการจัดการศึกษาของวิทยาลัยสารพัดช่างในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2540 – 2549) . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 3) ทศนา แสงศักดิ์ . 2839 . รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้น ช่างอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 4) กานดา พุทธรักษา . 2539 . การพัฒนารูปแบบศูนย์วิทยากรในโรงเรียนโครงการนำร่องศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพเด็กและเยาวชน . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 5) เยาวเรศ น้อยพานิช . 2539 . แนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับประชาชนบริเวณชายแดน : กรณีศึกษาในจังหวัดสระแก้วด้วยเทคนิคเดลฟาย. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 6) ประภา สิทธิผล . 2537 . รูปแบบหลักสูตรภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรี ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 7) ณัฐวุฒิ รัตนอรุณ . 2537 . สมรรถภาพของนักเทคโนโลยีทางการศึกษาในยุคสารสนเทศ . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 8) เพ็ญภา ลำเลิศรัมย์ . 2541 . การสร้างแบบประเมินเพื่อคัดเลือกสถานศึกษาเข้ารับรางวัลระดับประถมศึกษา . วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- 9) Jhon Dwight Pullen . 1997 . Secondary Vocational Supervissers' Dutie : A Futures Study Utilizing The Delphi Technique . DAI – A 57/09 p.3770

- 10) Stone Linda Fish and Janet L. Osborn . 1992 . Therapists' views of family life : A Delphi study . EBSCO host , p.1 - 27.
- 11) Miriam R. Raskin . 1994 . The Delphi study in field instruction revisited : Expert consensus and research priorities. EBSCO host , p.1 - 23
- 12) Richard Pollard and Michael E. Tomlin. 1995. The use of expert teachers to improve education. EBSCO host, P. 1 - 9
- 13) Rona F. Flippo. 1998 . Point of disagreement : A display of professional unity in our field . EBSCO host, p.1 - 21

ยังมีผู้ประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟายกับการวิจัยประเภทอื่น ๆ หลายวิธี เช่น การประยุกต์ใช้กับการวิจัยอนาคตแบบ EFR การผสมผสานเทคนิคเดลฟายเข้ากับการวิจัยอนาคตแบบ EFR เรียกว่า EDFR และการประเมินคุณภาพรายการโทรทัศน์ ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

1) การวิจัยอนาคตแบบ EFR (Ethnographic Futures Research)

ผู้พัฒนาคือ ศาสตราจารย์ ดร.โรเบิร์ต บี เท็กซ์เตอร์ (Robert B. Textor) แห่งมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สหรัฐอเมริกา เป็นเทคนิคการวิจัยที่พยายามจะตั้งอนาคตภาพและค่านิยมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มประชากรที่ศึกษา โดยการสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดและไม่ชี้นำ (Non - directive, openended)

ขั้นตอนของการวิจัยแบบ EFR

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง
2. การสัมภาษณ์ โดยมีลักษณะเฉพาะคือ
 - 2.1 เป็นการเปิดและไม่ชี้นำ (Non - directive, openended)
 - 2.2 เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi - structured interview) คือ มีการเตรียมหัวข้อหรือประเด็นการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า

2.3 ใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Accumulative Summarization)

2.4 สัมภาษณ์อนาคตภาพ 3 แบบ

Optimistic - Realistic (O - R) อนาคตภาพทางดี

Pessimistic - Realistic (P - R) อนาคตภาพทางร้าย

Most - Probable (M - P) อนาคตภาพที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด

3. การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์เพื่อหาฉันทามติต่อไปเขียนอนาคตภาพ (Scenario Write - up)

2) การวิจัยอนาคตแบบ DEFR (Ethnographic Delphi Futures Research)

มีหลักการว่า อนาคตเป็นเรื่องที่สามารถทำการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ความเชื่อของมนุษย์จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเชื่อว่ามนุษย์สามารถจะควบคุมอนาคตได้ คือมนุษย์สามารถที่จะสร้างอนาคตได้ แต่จุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยไม่ใช่อยู่ที่การทำนาย (Prediction) ที่ถูกต้อง แต่ต้องการสำรวจทางเลือกแนวโน้มต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ในอนาคตให้มากที่สุด ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ ของ EDFR จะคล้าย ๆ กับ Delphi เพียงแต่มีการ

ปรับปรุงวิธีการให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และเทคนิคการวิจัยอนาคต (EDFR) เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือกลุ่มบุคคลในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อการบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ยังมีบทบาทสำคัญในการศึกษาและการทำนาย ตลอดจนการประเมินความต้องการและการสำรวจความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องในความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น ในการหาข้อสรุปของเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ (Innotec, 1983)

3) การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง (Quality of Radio Programme Evaluation)

คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง คือ คุณค่าความสำเร็จและความสมบูรณ์ของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง โดยอาศัยตัวชี้วัดคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง 2 ประการ คือ หลักทางวิชาทางและความพึงพอใจของผู้ชม

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

โดยมุ่งศึกษาคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ให้มีคุณภาพ โดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวนไม่ต่ำกว่า 100 คน และมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบจากเทปวิทยุกระจายเสียง
2. การแสดงความคิดเห็นแบบหยั่งลึก โดยการตอบคำถามปลายเปิด
3. การยืนยันความคิดเห็นจำนวน 2 ครั้ง โดยการตอบคำถามปลายปิด
4. การให้คะแนนโดยการพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบรายการและจัดลำดับคะแนน

การนำทฤษฎีและหลักการมาวิเคราะห์รายการวิทยุกระจายเสียง ตามประเภทและลักษณะของรายการเป็นขั้นตอนของการตรวจสอบรายการวิทยุกระจายเสียงตามทฤษฎีและหลักการออกแบบของการผลิตรายการเพื่อหาแบบแผนในการผลิตรายการ กิจกรรมในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การตรวจสอบเทปและการสัมภาษณ์แบบหยั่งลึก (In depth interview) หรือการแสดงความคิดเห็นแบบหยั่งลึก (In depth commentary) จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคือนักวิชาการและอาจารย์ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้เทคนิคเดลฟาย เพื่อศึกษาทัศนคติของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากการเก็บข้อมูลจำนวน 2 รอบ และการตัดสินคุณค่ารายการโทรทัศน์ โดยใช้รูปแบบการประเมินผลของ สเต็ก (Robert E. Stake) เป็นแบบจำลองที่มุ่งเน้นการตัดสินคุณค่า (Judgment Model) การตัดสินคุณค่าเป็นส่วนที่จะตัดสินว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ เพียงใด โดยศึกษาว่า มาตรฐานอะไรบางอย่างที่เหมาะสมในการที่จะนำมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

โดยทั่วไป เกณฑ์ที่ใช้มี 2 ชนิด คือ

- 1) เกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criterion) เป็นเกณฑ์ที่เราตั้งไว้ว่าจะเกิดขึ้นก่อนโดยมี ความเป็นอิสระ
- 2) เกณฑ์สัมพัทธ์ (Relative Criterion) เป็นเกณฑ์ที่ได้มาจากผลลัพธ์ ถ้าผู้ประเมินไม่สามารถหา มาตรฐานที่จะนำมาเปรียบเทียบได้ก็ต้องพยายามหาโครงการอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมาเปรียบเทียบเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

แบบจำลองนี้มุ่งเน้นความสอดคล้องและความสมเหตุสมผลของเมตริกบรรยาย และเมตริกตัดสินคุณค่า สำหรับความสอดคล้องนั้นมี 2 ลักษณะ คือ

1. Contingence เป็นความสอดคล้องเชิงเหตุผล (Logical) จะพิจารณาความสัมพันธ์ในแนวตั้งตาม Model ของสเติก
2. Congruence เป็นความสอดคล้องที่ปรากฏขึ้นจริง หรือเป็นความสอดคล้องในเชิงประจักษ์ (empirical) พิจารณาความสัมพันธ์ในแนวนอนตาม Model ของสเติก

ตัวอย่าง งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินรายการโทรทัศน์ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ ที่นำเอาเทคนิคเดลฟายมาประยุกต์ใช้ เช่น

- 1) รายงานการวิจัย ฉบับที่ 11 การศึกษาแนวทางการหาคุณภาพรายการโทรทัศน์ “รายการนายกทักษิณา คุยกับประชาชน” (พ.ศ. 2547)
- 2) รายงานการวิจัย ฉบับที่ 14 การประเมินผลรายการโทรทัศน์ 15 รายการ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 กรมประชาสัมพันธ์ (พ.ศ. 2548)
- 3) รายงานการวิจัย ฉบับที่ 15 การประเมินผลโครงการประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมทางสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ (พ.ศ. 2549)

2. คุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๕๒ ให้ความหมายของคำว่า “คุณภาพ” หมายถึง ลักษณะที่เด่นชัดของบุคคลหรือสิ่งของ ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “quality” และความหมายจาก Cambridge International Dictionary of English หมายถึง the standard of excellence of something, often a high standard ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบความหมายระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้ว เป็นไปในแนวทางเดียวกัน คือ ความเป็นเลิศ ความยอดเยี่ยม หรือ สิ่งที่ทำแล้วได้ผลดีที่สุด

เมื่อนำคำว่า “คุณภาพ” มาใช้ในวงการวิทยุกระจายเสียงโดยเจาะจงลงไปถึงการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง ก็น่าจะหมายถึง ความเป็นเลิศหรือความโดดเด่นของรายการวิทยุกระจายเสียงที่ผู้สร้างสรรค์รายการวิทยุกระจายเสียงได้ค้นคิดและผลิตรายการเป็นที่ประสบความสำเร็จ

ยังไม่มีผู้ใดให้ความหมายของคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียงไว้อย่างชัดเจน ที่พบเห็นกันอยู่เสมอมักเป็นคำว่า คุณภาพของสินค้า คุณภาพของชีวิต คุณภาพทางการศึกษา และ คุณภาพผลิตภัณฑ์ ฯลฯ ซึ่งในแต่ละถ้อยคำกระบวนความเหล่านี้ ล้วนแต่มีองค์ประกอบของการวัดคุณลักษณะที่ไม่เหมือนกันตามแนวคิดและหลักการของแต่ละทฤษฎี

ในวงการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุกระจายเสียงถือว่าเป็นผลิตรายการสื่อสารมวลชน ซึ่งต้องมีทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ ซึ่งดูอาจจะเป็นเป็นคำที่เข้าใจยากและเพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจจึงต้องทำความเข้าใจความหมายของคำต่อไปนี้ คือ ความสมบูรณ์ของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง

ความสมบูรณ์ของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หมายถึง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์รายการวิทยุกระจายเสียงสามารถทำให้รายการที่ผลิตรายการออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งในส่วนรูปแบบแผนรายการ

ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา ประเภท รูปแบบและเวลาที่เผยแพร่ และส่วนของสีสันของรายการ ซึ่งประกอบด้วย วิธีการนำเสนอ และเทคนิคการให้เสียงประกอบ

ดังนั้น ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยขออนุญาตคำศัพท์เฉพาะของคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงว่า คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง คือ ความสมบูรณ์ของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงโดยอาศัยตัวชี้วัดคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง 2 ประการ คือ ด้านรายการและด้านเทคนิค

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “ รัฐสภาของเรา ” โดยใช้รูปแบบการประเมินด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi) ตามแนวคิดของโอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และนอร์แมน ดาลกี (Norman Dalkey) โดยมีวิธีการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรที่ศึกษา
- 3.2 ขอบเขตการประเมิน
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ประชากรที่ศึกษา

รายการวิทยุกระจายเสียงที่ผลิตรายการโดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาค จำนวน 40 รายการ จากจำนวน 40 แห่ง (36 จังหวัด) ซึ่งผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น โดยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นฝ่ายกำหนดกรอบเนื้อหา และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ เป็นผู้รับผิดชอบโครงการในภาพรวม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ชื่อรายการ “รัฐสภาของเรา”
2. เป็นรายการ “สด” ที่ให้ความรู้ และบันเทิงตามที่กำหนด
3. กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายหลัก คือ เด็ก เยาวชน อายุระหว่าง 15 — 25 ปี กลุ่มเป้าหมายรอง คือ ประชาชนทั่วไป
4. เนื้อหารายการเน้นการเผยแพร่ความรู้ทางด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ของรัฐสภา รวมทั้งเชิญชวนให้สมาชิกรัฐสภา และยุวชนประชาธิปไตยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เข้ามามีส่วนร่วมในรายการด้วย
5. ออกอากาศอย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ชั่วโมง
6. รูปแบบรายการเป็นไปตามข้อกำหนดของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ส่วนเวลาการออกอากาศให้คำนึงถึงเวลาที่เด็ก และเยาวชน สามารถรับฟังรายการได้

ขอบเขตการประเมิน

ผู้ประเมินคุณภาพ

1. การประเมินคุณภาพเบื้องต้นจากการการประเมินระดับความพึงพอใจตามแบบประเมินผลคุณภาพ โดย คณะทำงานวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ " รัฐสภาของเรา " จำนวน 8 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก

2. การประเมินคุณภาพด้วยเทคนิคเดลฟาย ทั้งที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการ แสดงความคิดเห็นอย่างลึก (in-depth interview) และการตอบแบบสอบถามรอบที่สองและรอบที่สามได้มาจาก ผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งหมด 17 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

1) นักวิชาการหรืออาจารย์ที่มีความรอบรู้และประสบการณ์ด้านนิเทศศาสตร์

2) นักวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์ที่ทำการสอนด้านนิเทศศาสตร์จากสถาบันการศึกษาภาครัฐหรือ เอกชนที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.2 นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

ประเด็นในการประเมิน

การประเมินคุณรายการวิทยุกระจายเสียงโดยใช้องค์ประกอบ 2 ประการ คือ ด้านรายการและด้านเทคนิค ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) ด้านรายการ ประกอบด้วย ความสอดคล้องระหว่างการผลิตรายการกับวัตถุประสงค์ของ โครงการ การเปิดรายการ ผู้ดำเนินรายการ วิธีการนำเสนอ รูปแบบรายการ เนื้อหาสาระ การสนทนาในรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟัง เพลง/ดนตรีประกอบรายการ ความยาวของรายการ และช่วงเวลาที่ย่ออากาศ

2) ด้านเทคนิค ประกอบด้วย ความชัดเจนของสัญญาณเสียง ระดับเสียง คุณภาพเสียง และความราบรื่นของเสียง (ช่วงต่อของรายการแต่ละช่วง)

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคุณภาพครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพ ของรายการวิทยุกระจายเสียงตามหลักการทางวิชาการ จำนวน 3 รูปแบบ คือ

1. แบบประเมินผลคุณภาพ เพื่อใช้ในการประเมินเบื้องต้น

2. แบบประเมินผลคุณภาพในลักษณะของคำถามปลายเปิด (opened ending) เพื่อใช้ในการ ประเมินคุณภาพรายการในรอบสองตามกระบวนการของเทคนิคเดลฟาย

3. แบบประเมินผลคุณภาพในลักษณะของคำถามปลายปิด(closed ending) เพื่อใช้ในการประเมินคุณภาพรายการในรอบสามตามกระบวนการของเทคนิคเดลฟาย
 ทั้งนี้ ผู้วิจัยแสดงไว้ในภาคผนวก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “ รัฐสภาของเรา ” ผู้วิจัยเก็บข้อมูลในสองลักษณะ คือ ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ และได้ทำการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทั้งในเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ตัวเลขด้วยสถิติ

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยกระบวนการเชิงอุปนัย (inductive method) ซึ่งวิเคราะห์จากข้อมูลดิบ (raw data) ก่อนและนำข้อมูลที่คล้ายคลึงหรือประเภทเดียวกัน รวมกันเป็นประเด็น (topic) แล้วนำหลาย ๆ ประเด็นมารวมกันจัดเป็นกลุ่มประเด็น (category) จากนั้นหาความสัมพันธ์ของกลุ่มแต่ละประเด็นเพื่อสร้างบทสรุปหรือแบบแผน (pattern) ของกระบวนการทางความคิดในภาพรวม (holistic)

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นอย่างลึก แล้วนำมาวิเคราะห์หาประเด็นหลักของเนื้อหาตามกระบวนการดังนี้

1) การตีความข้อมูล (interpretation) ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลที่มีความซับซ้อน เช่น ข้อความมีลักษณะเปรียบเทียบ หรือข้อมูลที่มีอากัปกริยาทำทางไม่สอดคล้องกับถ้อยคำ ทั้งนี้ผู้วิจัยต้องอาศัยการตีความจากการอนุมานความสัมพันธ์หลายอย่าง ซึ่งเปิดโอกาสให้มีการตีความจากสถานการณ์ในขณะนั้น ดังนั้น ปัญหาของการตีความก็คือ การอนุมานอย่างถูกต้อง

2) การเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) โดยการนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันเพื่อสร้างความชัดเจนในประเด็นของความคิดเห็น กล่าวคือ การกำหนดประเด็นย่อยจากความคิดเห็น โดยไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับแต่งข้อมูลใดๆ จากนั้นจึงนำข้อมูลมาจัดกระทำข้อมูลโดยการจำแนกประเด็นย่อยออกเป็นหมวดหมู่ ส่วนข้อมูลที่ได้นอกเหนือจากคำถามก็แยกไว้อีกส่วนหนึ่ง โดยเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ถ้าความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกัน ก็นำผลมาเรียบเรียงในลักษณะของการพรรณนาด้วยข้อความ

ในการเปรียบเทียบข้อมูลนี้ ผู้วิจัยเปรียบเทียบเป็นขั้นตอนโดยยึดรูปแบบการเปรียบเทียบข้อมูลดังนี้

ก. รวบรวมประเภทและคุณลักษณะ (properties) ข้อมูลเข้าด้วยกันจาก

การเปรียบเทียบประเภทและคุณลักษณะของข้อมูล ผู้ศึกษาก็เริ่มเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้นเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ตามกรอบแนวคิดที่กำหนด

ข. ขยายวงของการเปรียบเทียบ โดยผู้ศึกษาใช้ผลการเปรียบเทียบที่ได้ซึ่งมีหลายๆ ประเด็นมากำหนดเป็นข้อสรุปเบื้องต้น เป็นคำตอบสำคัญ (keyword) ในการที่จะอ้างอิงไปสู่วัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3) การสังเคราะห์ข้อมูล (data synthesis) เพื่อสรุปข้อมูลภาพรวมในขั้นตอนสุดท้าย ผู้ศึกษาใช้วิธีอุปนัย (inductive method) คือ รวบรวมข้อมูลที่เป็นรูปธรรมในลักษณะพรรณนาซึ่งมีลักษณะเป็นข้อมูลแยกย่อยมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อสร้างเป็นข้อสรุปเชิงนามธรรมในลักษณะของบทสรุปหรือแบบแผน

4) การสร้างข้อสรุป (generalization) ผู้ศึกษาดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบเหล่านั้นเข้าด้วยกัน และแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรมในลักษณะการพรรณนา (description of the data) ข้อสรุปดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นกรอบแนวคิดเป็นรูปธรรม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์จากแบบสอบถามในรอบที่สองและรอบที่สาม และการกำหนดข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติที่เป็นของกลุ่มโดยส่วนรวม เป็นค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของกลุ่ม พร้อมด้วยคำตอบเดิมของตน แล้วขอให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนพิจารณาตอบใหม่

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำการคัดเลือกเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการสร้างความคุ้นเคยและความไว้วางใจกับผู้ให้ข้อมูล โดยการแนะนำตนเอง และอธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิเคราะห์
2. ผู้ศึกษาวางแผนและดำเนินงานตามแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างระมัดระวัง และมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้ศึกษาตระหนักถึงการป้องกัน และลดอคติจากผู้ศึกษาตลอดเวลา โดยระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้พยายามจัดกรอบแนวคิด (bracketing) ด้วยการเก็บข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา
3. ผู้ศึกษานำข้อมูลกลับไปตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลทุกรายด้วยการเปิดโอกาสให้อธิบายเพิ่มเติมในกรณีที่ข้อมูลไม่ชัดเจน และเก็บข้อมูลในส่วนที่เก็บไม่ครบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” และเพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการเหล่านั้นให้มีคุณภาพตามแนวคิดของการสร้างสรรค์รายการตามแบบแผนทางวิชาการ

ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์รายการ “รัฐสภาของเรา” แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

1) การประเมินเบื้องต้น จากความคิดเห็นของคณะทำงานวิจัยและประเมินผลซึ่งเป็นการคัดเลือกรายการจาก 40 รายการให้เหลือจำนวน 10 รายการ

2) การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง จำนวน 10 รายการจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เชิญมาเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนย่อย คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการแสดงความคิดเห็นอย่างลึก และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ดังปรากฏรายละเอียด ต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การประเมินเบื้องต้น

การประเมินเบื้องต้น เป็นการตรวจสอบคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” จากการผลิตรายการของผู้จัดรายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ทั่วประเทศ ในปีงบประมาณ 2552 ซึ่งมีสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในส่วนภูมิภาคเข้าร่วมโครงการจำนวน 40 แห่ง ใน 36 จังหวัดทั่วประเทศ ดังนี้

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 1 ขอนแก่น จำนวน 6 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ มหาสารคาม เลย หนองคาย อำเภอมัญจาคีรี(ขอนแก่น) และอำเภอบึงกาฬ(หนองคาย) รวม 8 แห่ง

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 2 อุบลราชธานี จำนวน 5 จังหวัด คือ บุรีรัมย์ มุกดาหาร ร้อยเอ็ด สุรินทร์ และอำนาจเจริญ รวม 5 แห่ง

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 3 เชียงใหม่ จำนวน 7 จังหวัด คือ น่าน พะเยาแพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน อำเภอดอยสะเก็ด(เชียงใหม่) และอำเภอแม่สะเรียง(แม่ฮ่องสอน) รวม 8 แห่ง

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 4 พิษณุโลก จำนวน 6 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอำเภอแม่สอด(ตาก) รวม 7 แห่ง

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 5 สุราษฎร์ธานี จำนวน 4 สถานี คือ กระบี่ ชุมพร นครศรีธรรมราช และพังงา รวม 4 แห่ง

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6 จำนวน 3 จังหวัด คือ ตรัง ปัตตานี และสตูล รวม 3 แห่ง

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 7 จำนวน 3 จังหวัด คือ จันทบุรี ชลบุรีและสระแก้ว รวม 3 แห่ง

สำนักประชาสัมพันธ์เขต 8 จำนวน 2 จังหวัด คือ ราชบุรีและสุพรรณบุรี รวม 2 แห่ง

ดังปรากฏผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4 ดังนี้

**ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนของระดับความพึงพอใจในคุณภาพการผลิตรายการวิทยุ
ท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา” จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาคแต่ละแห่ง**

ชื่อสถานี	N= 40		ระดับ
	\bar{X}	SD	
1. สวท.ภาพสีนรุ้	4.8839	1.1256	มาก
2. สวท.ขอนแก่น	4.7130*	1.0876	มาก
3. สวท.ชัยภูมิ	<u>4.6565*</u>	1.0289	มาก
4. สวท.ชุมแพ จ.ขอนแก่น	4.7307	1.0957	มาก
5. สวท.บึงกาฬ จ.หนองคาย	4.6153	1.1040	มาก
6. สวท.มหาสารคาม	4.8245	1.0561	มาก
7. สวท.เลย	4.8536	1.1458	มาก
8. สวท.หนองคาย	4.8897	1.0135	มาก
9. สวท.บุรีรัมย์	4.8213*	1.1316	มาก
10. สวท.มุกดาหาร	4.7265	1.0643	มาก
11. สวท.ร้อยเอ็ด	4.8921	1.0056	มาก
12. สวท.สุรินทร์	4.8567	1.0256	มาก
13. สวท.อำนาจเจริญ	4.8928	1.1251	มาก
14. สวท.น่าน	4.2354*	1.4532	มาก
15. สวท.ฝาง จ.เชียงใหม่	4.0256	1.5362	มาก
16. สวท.พะเยา	4.3157*	1.5383	มาก
17. สวท.แพร่	4.0236	1.6432	มาก
18. สวท.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน	4.1691	1.4463	มาก
19. สวท.แม่ฮ่องสอน	4.3692	1.8963	มาก

(ต่อ)...

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนของระดับความพึงพอใจในคุณภาพการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น “รัฐสภาของเรา” จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียงแต่ละแห่ง (ต่อ)

ชื่อสถานี	N= 40		ระดับ
	X	SD	
20. สวท.ลำปาง	4.0621	1.6543	มาก
21. สวท.ลำพูน	4.5689	1.6214	มาก
22. สวท.กำแพงเพชร	4.0635	1.4325	มาก
23. สวท.ตาก	4.0954*	1.4987	มาก
24. สวท.นครสวรรค์	4.2365*	1.3564	มาก
25. สวท.เพชรบูรณ์	4.0951	1.4012	มาก
26. สวท.แม่สอด จ.ตาก	4.2139	1.0365	มาก
27. สวท.สุโขทัย	4.3467	1.9513	มาก
28. สวท.อุดรดิตถ์	4.3910	1.3654	มาก
29. สวท.กระบี่	4.3214	1.5103	มาก
30. สวท.ชุมพร	4.0569	1.0123	มาก
31. สวท.นครศรีธรรมราช	4.1987*	1.6543	มาก
32. สวท.พังงา	4.2310	1.5410	มาก
33. สวท.ตรัง	4.0548	1.3598	มาก
34. สวท.ปัตตานี	4.1001*	1.3114	มาก
35. สวท.สตูล	4.2910	1.2110	มาก
36. สวท.จันทบุรี	4.3910	1.1026	มาก
37. สวท.ชลบุรี	4.2911	1.3597	มาก
38. สวท.สระแก้ว	4.0194	1.6044	มาก
39. สวท.ราชบุรี	4.1116	1.5447	มาก
40. สวท.สุพรรณบุรี	4.0069*	1.3147	มาก
รวม	4.3911	1.3342	มาก

จากตาราง 4 พบว่า รายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” ทุกแห่งได้รับการประเมินเบื้องต้น ความพึงพอใจในคุณภาพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.3911$)

สถานีวิทยุที่ได้รับความพึงพอใจทั้งหมด จำนวน 10 แห่ง คือ สวท.ขอนแก่น ($\bar{X} = 4.7130$) สวท.บุรีรัมย์ ($\bar{X} = 4.3911$) สวท.ชัยภูมิ ($\bar{X} = 4.6565$) สวท.น่าน ($\bar{X} = 4.2354$) สวท.พะเยา ($\bar{X} = 4.3157$) สวท.ตาก ($\bar{X} = 4.0954$) สวท.นครสวรรค์ ($\bar{X} = 4.2365$) สวท.นครศรีธรรมราช ($\bar{X} = 4.1987$) สวท.ปัตตานี ($\bar{X} = 4.1001$) และ สวท.สุพรรณบุรี ($\bar{X} = 4.0069$)

ตอนที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพด้วยเทคนิคเดลฟาย

ก.ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในตอนนี้เป็นผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นอย่างลึกของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน ที่ตอบคำถามปลายเปิดตามประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เพื่อวิเคราะห์คุณภาพของการผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” จำนวน 10 รายการที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สวท.) ในส่วนภูมิภาคที่ผ่านการคัดเลือกจากการประเมินรายการเบื้องต้น จำนวนทั้งหมด 40 รายการ และได้รับการคัดเลือก จำนวน 10 แห่ง ได้แก่

1. สวท. น่าน	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	94.75	เม็กกะเฮิร์ตซ
2. สวท. ขอนแก่น	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	99.5	เม็กกะเฮิร์ตซ
3. สวท. นครสวรรค์	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	93.25	เม็กกะเฮิร์ตซ
4. สวท. ตาก	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	102	เม็กกะเฮิร์ตซ
5. สวท. พะเยา	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	95.25	เม็กกะเฮิร์ตซ
6. สวท. นครศรีธรรมราช	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	93.5	เม็กกะเฮิร์ตซ
7. สวท. ปัตตานี	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	101	เม็กกะเฮิร์ตซ
8. สวท. บุรีรัมย์	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	107.75	เม็กกะเฮิร์ตซ
9. สวท. ชัยภูมิ	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	92.75	เม็กกะเฮิร์ตซ
10. สวท. สุพรรณบุรี	ความถี่ ระบบ เอฟ.เอ็ม	102.25	เม็กกะเฮิร์ตซ

แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยนี้ เป็นการวิเคราะห์ในระดับจุลภาคที่ได้มีการรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในลักษณะของการแสดงความคิดเห็นอย่างลึก แล้วนำมาอธิบายเพื่อให้ได้ความหมายที่หลากหลายมากที่สุดที่จะทำได้และนำคำอธิบายเหล่านั้นมาหาข้อสรุปโดยวิธีการตีความข้อมูล (interpretation) และการเปรียบเทียบข้อมูล (constant comparison) ในรูปแบบของข้อความ (statement) ด้วยการนำประเด็นที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงกันเพื่อให้สามารถอธิบายและสรุปเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

องค์ประกอบของรายการวิทยุกระจายเสียงที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตรงกันและให้ความสำคัญว่าเป็นองค์ประกอบที่สะท้อนถึงคุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง “วิทยุรัฐสภาของเรา” มีรายละเอียดในแต่ละรายการของสถานีแต่ละแห่ง ดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

จากข้อมูลของการแสดงความคิดเห็นอย่างลึกด้วยการตอบคำถามปลายเปิดทั้งหมดของผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า การผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเกือบทุกข้อ และมีบางข้อซึ่งเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่มีความเห็นที่ไม่สอดคล้องในบางข้อ

สวท.น่าน

“รายการรัฐสภาของเราที่ผลิตโดย สวท. น่าน ผลิตรายการได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ ทั้งเป็นการปลูกฝัง ความรู้ ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย กระตุ้นเยาวชนให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม.....”

“สรุปในภาพรวมรายการฯ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ แต่แค่รายการเดียวอาจไม่ตอบสนองเรื่องสิทธิหน้าที่และเสรีภาพตามที่กำหนดในรัฐธรรมนูญทั้งหมดทีเดียว เข้าใจว่าต้องฟังหลายๆ ครั้ง (หลายรายการ).....”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นผู้ฟัง (เด็ก-เยาวชน) ให้มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม (ตามข้อ 2 ของวัตถุประสงค์) เพราะเป็นรายการประเภทที่เด็กวัยรุ่นรับได้”

“ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ขาดเอกภาพไปเน้นการนำเสนอข่าวการทำงานของรัฐสภา ผู้ดำเนินรายการพูดไม่ตรงประเด็น”

สวท.ขอนแก่น

“มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้งข้อ 2.1 ข้อ 2.2 และ 2.3 เพราะฟังแล้วได้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในสิทธิ หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ ได้ทั้งการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนที่แสดงความคิดเห็นทั้งทางโทรศัพท์และทางจดหมายและรวมทั้งกลุ่มผู้ฟังระดับผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ใหญ่ด้วย

“สอดคล้อง เหมาะสม ชัดเจน สามารถให้เนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดี เป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจกับเด็กๆ และเยาวชนได้เป็นอย่างดี เพราะเนื้อหาครอบคลุมทุกๆ ส่วนได้เป็นอย่างดี”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการทั้ง 3 ข้อ”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์แต่ไม่ตรงเป้าหมาย เป็นข่าวที่ไม่ตรงประเด็น (เยาวชน)”

“การผลิตรายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการโดยมีสาระความรู้ ด้านการเมือง การปกครองของไทย ทั้งด้านสาระเชิงวิชาการและภาวะการณ์ด้านการเมืองในปัจจุบัน เปิดโอกาสให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในรายการ และเป็นช่องทางให้ประชาชนได้ร้องเรียนปัญหาที่พบเห็นไปยังสำนักงานเลขาธิการรัฐสภา”

สวท.นครสวรรค์

“รายการนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้บ้างพอสมควร...”

“การผลิตรายการรัฐสภาของเรา มีการนำเสนอรายการที่สอดคล้องกับโครงการและวัตถุประสงค์ครบทุกข้อ”

“การผลิตรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของประชาชนที่รับฟังรายการวิทยุท้องถิ่น”

“เนื้อหาบางตอนไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพราะไม่เกี่ยวกับรัฐสภา...”

“ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการมีในระดับการปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ (2.1) เท่านั้น ยังไม่ถึงระดับการกระตุ้นให้เด็ก & เยาวชน เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเท่าที่ควร เพราะควรให้เด็ก & เยาวชน มีส่วนร่วมในรายการในลักษณะที่แสดงความคิดเห็นให้มากขึ้นกว่านี้”

สวท.ตาก

“รายการดังกล่าวสามารถสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้...การกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในการเกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาระบบการปกครองนั้น สื่อกมาในลักษณะให้เด็กและเยาวชนเป็นผู้ประกาศในบางช่วง บางเวลาของรายการ...”

“รายการส่วนใหญ่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ (ข้อ 2.1-2.3) โดยเฉพาะประเด็น “กระตุ้นฯ” “ปลูกฝังฯ” และ “ให้มีส่วนร่วม” เช่น ให้ความรู้เรื่องสมอง...”

“ตอบสนองนโยบายทั้ง 3 ข้อของวัตถุประสงค์ แต่ควรให้รูปแบบที่เน้นและดึงดูดความสนใจของเยาวชน”

“ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการยังมีเพียงระดับการให้ความรู้ ความเข้าใจ (2.1) เท่านั้น ยังไม่ถึงระดับการกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนเกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม (2.2) ...”

สวท.พะเยา

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการทั้ง 3 ข้อ”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการดี เพราะให้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ และสร้างจิตสำนึกด้านการปกครองแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป”

“การผลิตรายการรัฐสภาของเรามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้งในด้านการปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจ ครอบรอบประชาธิปไตย กระตุ้นให้เยาวชนเกิดจิตสำนึก แต่ยังไม่เด่นชัดมากนัก ให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมประชาธิปไตย”

“รายการตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อ 2.1-2.3 เพราะมีเนื้อหาชัด เช่น ความรู้จากบางส่วนของรัฐธรรมนูญ (สอดคล้อง)”

“น่าจะสอดคล้อง ถ้าผู้ดำเนินรายการ(ผู้หญิง) ควรพูดเสียงให้ชัดและช้าบ้างในบางตอนที่ต้องเน้น เช่น ช่วงพูดตัวเลข ไม่ควรพูดเร็ว ราวตลอดจะจับประเด็นได้ยาก...”

“รายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพราะรายการมีเนื้อหาให้ความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาตามมาตรา 91 มีคนพิจารณาพูดถึงสิทธิของคนด้อยโอกาสที่เกี่ยวข้องกับรณเมธีรุ่นใหม่...”

“การผลิตรายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพียงในประเด็น 2.1 คือการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจ ในการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่ไม่ลึกลงไปถึงกระตุ้นให้เด็ก & เยาวชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศเท่าใดนัก...”

“มีเนื้อหาค่อนข้างมาก อาจทำให้กลุ่มเป้าหมายสับสนได้ รายการที่จัดไม่ค่อยให้ความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์มากนัก โดยเฉพาะการปลูกฝังจิตสำนึกของเยาวชน ค่อนข้างเน้นในส่วนของประชาชนทั่วไปมากกว่า...”

สวท.นครศรีธรรมราช

“การผลิตรายการรัฐสภาของเรามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ครบทุกข้อ”

“ตอบสนองนโยบายทั้ง 3 ข้อ”

“เนื่องจากเนื้อหาเป็นเรื่องรัฐสภาโดยตรง จึงนับว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายการ”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์”

“การผลิตรายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการโดยสังเกตได้ว่า มีการบรรจุเนื้อหาที่ให้ความรู้และรายงานข่าวซึ่งเป็นกระแสความเคลื่อนไหวของการเมือง การปกครอง โดยมีการเปิดโอกาสให้นักการเมืองในท้องถิ่นได้แสดงความคิดเห็น เข้าร่วมให้ข้อมูล เปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงความคิดเห็น”

“รายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์คือมีกลุ่มเป้าหมาย ชัดเจน เหมาะสม แต่ควรเน้นในการมีส่วนร่วมของเยาวชนมากกว่านี้ รวมทั้งมีเนื้อหาที่ครอบคลุม...”

“เนื้อหาบางตอนไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ เพราะพูดถึงเรื่องก่อสร้างสะพาน”

สวท.ปัตตานี

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้งในประเด็นการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจและการกระตุ้นให้เด็ก & เยาวชน เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศเพราะมีเนื้อหาสาระที่ดี ...”

“สอดคล้องตามวัตถุประสงค์โดยมีเยาวชนเข้ามาร่วมดำเนินรายการ”

“การผลิตรายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ มีเนื้อหาเกี่ยวกับรัฐสภารู้...”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เพราะเนื้อหาเป็นเรื่องของรัฐสภาและประชาธิปไตย”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการได้ดีมากทั้งให้ความรู้ความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดีเพราะมีการนำเยาวชน 2 คนร่วมดำเนินรายการ ทำให้รายการมีสีสัน น่าสนใจดีมาก”

“โดยภาพรวมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แต่รายละเอียดของวัตถุประสงค์ยังไม่ดีเท่าที่ควร เพราะเนื้อหาไม่แบ่งเป็นประเด็นให้ชัดเจน”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการตามข้อ 1 ปลุกฝังความรู้ความเข้าใจ และข้อ 2 กระตุ้นเด็ก-เยาวชนเกิดจิตสำนึกฯ ส่วนข้อ 3 ไม่ค่อยแน่ใจว่าจะได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ (คือเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมและให้ความร่วมมือ”

สวท.บุรีรัมย์

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการทุกข้อทั้งเรื่องของการให้ความรู้ ความเข้าใจ การสร้างจิตสำนึกแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป”

“มีความสอดคล้องดูได้จากหัวข้อเรื่องแต่ละเรื่องและรายละเอียดในเนื้อหาแต่ละรายการ มีทั้งให้ความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวข้อง เช่น “รัฐธรรมนูญ” ฉบับเยาวชน” ...กระตุ้นให้สนใจ กับ“ปลุกฝัง” เป็นไปได้เมื่อทำให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องแก่เยาวชนผู้ฟังต่อไปเรื่อยๆ ก็จะมีโอกาสตอบสนองส่วนหลังของวัตถุประสงค์ (2.1-2.3) แต่ละข้อได้ในระยะต่อไป”

“การผลิตรายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพราะมีช่วงรายการพบกับส.ว. พบกับ กรรมการพาณิชย์ มีการพูดถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์...”

“ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการในระดับการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยเท่านั้น ยังไม่ถึงระดับกระตุ้นให้เด็ก เยาวชน มีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศเท่าใดนัก”

“การดำเนินรายการใช้คำพูดได้น่าฟังและเพลงก็ไพเราะแต่จะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการปลุกฝังฯและมีส่วนร่วมหรือไม่ยังไม่ค่อยแน่ใจ เพราะเป้าหมายเป็นกลุ่มวัยรุ่น ถ้าเป็นผู้สูงวัยก็ไม่มีปัญหา”

สวท.ชัยภูมิ

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพราะเนื้อหาตอนเริ่มต้นรายการได้นำเข้าสู่เนื้อหารัฐสภาได้ค่อนข้างน่าสนใจ”

“การผลิตรายการรัฐสภาของเรามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการทุกข้อ”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ทั้ง 3 ข้อ...”

“สอดคล้อง เหมาะสมดี เพราะเนื้อหาครอบคลุมกับความต้องการของผู้ผลิต สามารถให้ข้อมูลได้หลากหลายและปลุกฝังความเป็นประชาธิปไตยได้ดี”

“ไม่ค่อยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะการปลุกฝังความรู้ ความเข้าใจและให้เยาวชนตระหนักใจในการปกครอง และเรื่องการเมืองไทย เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เน้นประชาชนมากกว่าเยาวชน”

“จากการพิจารณารูปแบบของรายการโดยรวม วิเคราะห์ได้ว่า รายการดังกล่าวยังไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการนี้ได้ เนื่องจากว่า...การจัดรายการยังไม่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่จะเป็นปัจจัยในการดึงดูดผู้ฟังให้สนใจรายการได้ จึงไม่สามารถดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่สนใจการเมืองการปกครองฟังได้”

สวท.สุพรรณบุรี

“การผลิตรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพราะมีรายการ โครงการเรียฟรี มีเรื่องสมานฉันท์ มีข่าวประธานรัฐสภา มีกิจกรรมอะไรบ้าง...”

“การผลิตรายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ มีเนื้อหาและข่าวสารในเรื่องความเคลื่อนไหวของการเมืองการปกครอง การดำเนินงานของรัฐบาล”

“การผลิตรายการรัฐสภาของเรามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ครบทุกข้อ”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพราะมีเนื้อหาที่สามารถนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับก.ม.และโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนรวมทั้งการรับเอาข้อร้องเรียนต่างๆ ของประชาชนมานำเสนอเพื่อให้ได้รับการแก้ไข...”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เนื่องจากเนื้อหาเป็นข่าวสาร ข้อมูล เรื่องรัฐสภา”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตรงประเด็น มีเพลงประจำรายการดี”

“การผลิตรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพราะมีรายการเรียฟรี มีเรื่องสมานฉันท์ มีข่าวประธานรัฐสภา มีกิจกรรมอะไรบ้าง...”

“การผลิตรายการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ มีเนื้อหาและข่าวสารในเรื่องความเคลื่อนไหวของการเมืองการปกครอง การดำเนินงานของรัฐบาล...”

“การผลิตรายการรัฐสภาของเรามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ครบทุกข้อ...”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเพราะมีเนื้อหาที่สามารถนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ ก.ม.และโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ของประชาชนรวมทั้งการรับเอาข้อร้องเรียนต่าง ๆ ของประชาชนมานำเสนอเพื่อให้ได้รับการแก้ไข...”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เนื่องจากเนื้อหาเป็นข่าวสาร ข้อมูล เรื่องรัฐสภา”

“สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ตรงประเด็น มีเพลงประจำรายการดี”

“ในภาพรวมของรายการยังไม่สามารถตอบวัตถุประสงค์ของโครงการได้ เนื่องจาก 1) รูปแบบเหมือนรายการเพลงทั่วไป..ทำให้ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายไม่ตระหนักถึงความสำคัญ...2) การแสดงความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายน้อยเกินไป...3) ยังไม่เอื้อต่อการร่วมมือในการพัฒนารูปแบบการเมืองการปกครองได้เพราะรายการยังไม่มีเอกลักษณ์ที่ควรจะเป็น”

“วัตถุประสงค์ของโครงการเน้นที่เด็กและเยาวชนแต่การดำเนินรายการน่าจะเหมาะสมกับประชาชนทั่วไปมากกว่า ส่วนเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมในรายการน้อยมาก..ไม่อาจกระตุ้นให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้”

2. ความเหมาะสมสอดคล้องระหว่างเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ กับกลุ่มเป้าหมาย

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด ผู้วิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาในการนำเสนอเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายบางส่วน แต่มีบางคนเห็นว่าเนื้อหายังไม่เหมาะสมกับ

กลุ่มเป้าหมาย ส่วนรูปแบบการนำเสนอ นั้น ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ค่อยเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (เด็กและเยาวชน)

สวท.สุพรรณบุรี

“เนื้อหาเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับสภาวะเหตุการณ์ในปัจจุบันมีการนำเสนอซึ่งนับว่าเป็นกระแสที่น่าสนใจ
อยู่ในความสนใจของประชาชนทั่วไป”

“เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ของโครงการ”

“เนื้อหารายการใช้ได้ดี เป็นการนำเหตุการณ์ เรื่องราวใหม่ๆ มาพูดคุยแต่การรายงานข่าวติดต่อกันหลายๆ ก็จะทำให้หน้าเบื่อหน่ายได้”

“เนื้อหาไม่หลากหลายหรือตรงตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร”

“รูปแบบรายการค่อนข้างไม่น่าสนใจ แม้จะทำ title ในแต่ละช่องโดยใช้เสียงเด็ก แต่พอเนื้อหาสาระก็ลดความน่าสนใจลง โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนน่าจะช่วยเพิ่มสีสันและลีลาให้น่าฟังและดึงดูดความสนใจให้มากขึ้น”

“รูปแบบการนำเสนอเป็นเนื้อหาประกอบเพลงทำให้ไม่น่าสนใจมากนัก”

“รูปแบบการนำเสนอมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะมีความหลากหลาย เช่นสัมภาษณ์พูดคุยกับแขกรับเชิญ”

“รูปแบบการนำเสนอในการเปิดรายการดี น่าสนใจโดยการนำล่าสุดมาเป็นการเปิดรายการ DJ พูดเร็วในตอนช่วงต้นรายการ”

สวท.ชัยภูมิ

“เนื้อหาที่มีหลายตอนที่นำเสนอโดยเฉพาะข่าวเกี่ยวกับ สว.กับงานรัฐสภา”

“เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะประเด็นสาระทุกเรื่องครอบคลุมวัตถุประสงค์ เช่นให้ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญบางมาตรา...”

“เนื้อหาที่มีความหลากหลาย เรื่องราวต่าง ๆ ที่นำมาเสนอเป็นประโยชน์และครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี ให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายดี”

“เนื้อหาเหมาะสมดี”

“เนื้อหาค่อนข้างเน้นในด้านประชาชนทั่วไปมากกว่าทั้งที่กลุ่มเป้าหมายสำคัญควรเป็นเด็กและเยาวชน”

“เนื้อหาควรปรับปรุงเกี่ยวกับการเมืองหรือประชาธิปไตยให้เพิ่มขึ้น อีกทั้งเนื้อหาไม่น่าติดตาม”

“รูปแบบการนำเสนอแต่ละช่วงตอนไม่กลมกลืนกันเท่าที่ควร”

“รูปแบบการนำเสนอมีเพลงก่อนนำเสนอสาระแต่เป็นเพลงที่ไม่ได้นำเข้าสู่รายการจึงไม่เหมาะสม”

“รูปแบบการนำเสนอรายการยังขาดความดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย...สรุปว่ายังเป็นการนำเสนอที่ยังไม่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายนักและขาดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร”

“รูปแบบการนำเสนอมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะมีหลากหลายรูปแบบรายการ เช่น พุดคุยมีเพลงคั่นรายการ”

“เนื้อหาที่หลานตอนที่น่าสนใจโดยเฉพาะข่าวเกี่ยวกับ สว.กับงานรัฐสภา”

“เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะประเด็นสาระทุกเรื่องครอบคลุมวัตถุประสงค์ เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญบางมาตรา...”

“เนื้อหาที่มีความหลากหลาย เรื่องราวต่าง ๆ ที่นำมาเสนอเป็นประโยชน์และครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอได้เป็นอย่างดี ให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมายดี”

“เนื้อหาเหมาะสมดี”

“เนื้อหาค่อนข้างเน้นในด้านประชาชนทั่วไปมากกว่าทั้งที่กลุ่มเป้าหมายสำคัญควรเป็นเด็กและเยาวชน”

“เนื้อหาควรปรับปรุงเกี่ยวกับการเมืองหรือประชาธิปไตยให้เพิ่มขึ้น อีกทั้งเนื้อหาไม่น่าติดตาม”

“รูปแบบการนำเสนอแต่ละช่วงตอนไม่กลมกลืนกันเท่าที่ควร”

“รูปแบบการนำเสนอมีเพลงก่อนนำเสนอสาระแต่เป็นเพลงที่ไม่ได้นำเข้าสู่รายการจึงไม่เหมาะสม”

“รูปแบบการนำเสนอรายการยังขาดความดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย...สรุปว่ายังเป็นการนำเสนอที่ยังไม่ตรงกับ ความสนใจของกลุ่มเป้าหมายนักและขาดการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร

“รูปแบบการนำเสนอมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะมีหลากหลายรูปแบบรายการ เช่น พุดคุยมีเพลงคั่นรายการ” (สวท.ชัยภูมิตรวจแล้ว)

สวท.บุรีรัมย์

“เนื้อหาให้ความรู้ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย”

“เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนมากกว่าผู้ใหญ่เพราะใช้ดนตรีประกอบ เทคนิคการพูดของผู้จัดรายการที่เหมาะสมกับเยาวชน...”

“เนื้อหาที่มีความเหมาะสมดีเพราะมีความหลากหลาย นำเอาเรื่องราวต่างๆ มานำเสนอได้ดี มีความใหม่ สด สามารถเกาะติดสถานการณ์...”

“เนื้อหาใช้ได้ รูปแบบควรหลากหลาย ที่มีอยู่ก็เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายบางช่วง”

“รูปแบบรายการยังไม่ตรงกับกลุ่มเป้าหมายคือ เด็กและเยาวชนเพียงพอ เพราะยังมียืดเยื้อและอ่านใน บางช่วง ขาดความกระชับ”

“รูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายซึ่งเหมาะสมดีแล้ว”

“รูปแบบการนำเสนอดีเป็นการเปิดเพลงที่สอดคล้องกับประชาธิปไตย เป็นการสร้างแรงจูงใจได้ดี”

“รูปแบบการนำเสนอมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะมีความหลากหลายรูปแบบ (มีเสียง2ผู้อื่น ด้วยที่ฟัง นอกจากเสียงโฆษกในรายการ...”

“รูปแบบการนำเสนอใช้ดี หลากหลาย...”

“เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจพอใช้และการนำเสนอสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย (วัยรุ่น) พอสมควร”

“ในส่วนของเนื้อหา รูปแบบ วิธีการนำเสนอ ผู้จัดรายการพยายามให้มีความทันสมัย หลากหลายและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายดี ทำให้เยาวชนสนใจฟังและเข้าร่วมรายการมากขึ้น”

“เนื้อหาขาด unity มีทั้งข่าว ประกาศ ตอบ-ถามปัญหา...ขาดสาระเนื้อหาในการปลูกฝังประชาธิปไตย

“รูปแบบการนำเสนอไม่ชัดเจนจะใช้วิธีการพูดคุยกับผู้ฟังหรือการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน”

“รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (เยาวชน) คือแบ่งเป็นช่วงๆ ให้มีความหลากหลาย”

สวท.น่าน

“เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอน่าสนใจพอใช้และการนำเสนอสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย (วัยรุ่น) พอสมควร”

“ในส่วนของเนื้อหา รูปแบบ วิธีการนำเสนอ ผู้จัดรายการพยายามให้มีความทันสมัย หลากหลายและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายดี ทำให้เยาวชนสนใจฟังและเข้าร่วมรายการมากขึ้น”

“ด้านเนื้อหาหัวข้อรายการที่แบ่งเป็นช่วงๆ ดูดีมีสาระสั้นๆ อยู่ในช่วงของความสนใจไม่เกิน (20-25 นาที) น่าสนใจทุกหัวข้อ (5 หัวข้อๆละประมาณ 10 นาที)...”

“ด้านเนื้อหาเนื้อหาครอบคลุมทั้งความรู้ ข่าวและความบันเทิง”

“เนื้อหาขาด Unity มีทั้งข่าว ประกาศ ตอบ-ถามปัญหา...ขาดสาระเนื้อหาในการปลูกฝังประชาธิปไตย

“รูปแบบการนำเสนอไม่ชัดเจนจะใช้วิธีการพูดคุยกับผู้ฟังหรือการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน”

“รูปแบบการนำเสนอ เพลงนำรายการ 4 ภาคน่าจะใช้เพลงหรือดนตรีบรรเลงแตกต่างกันไปตามท้องถิ่นจะได้หรือไม่เพื่อเรียกความสนใจให้มากยิ่งขึ้น การมีส่วนร่วมก็น่าจะมากขึ้นด้วย

“รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (เยาวชน) คือ แบ่งเป็นช่วง ๆ ให้มีความหลากหลาย”

สวท.ขอนแก่น

“เนื้อหามีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายดี เช่น เรื่องเกมส์”

“เนื้อหามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะครอบคลุมวัตถุประสงค์”

“เนื้อหาเหมาะสมดีแล้ว...”

“เนื้อหา...สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายพอสมควรแต่ค่อนข้างจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่เพราะเป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นทางการมากกว่าการคุยแบบกันเอง...” (ผู้เชี่ยวชาญ สวท. ขอนแก่น)

“...เนื้อหาไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย (ช่วงแรก)”

“...เนื้อหาในรายการยังย่อยได้ไม่ดีพอสำหรับเยาวชน การอ่านจดหมายจากผู้ฟัง ควรขีดเลาะข้อความก่อน ไม่ควรอ่านตามตัวอักษรที่เขียนมาทั้งหมดเพราะจะทำให้ห่างออกไปจากจุดมุ่งหมายของรายการ”

“รูปแบบการนำเสนอเป็นการนำเสนอโดยการนำเรื่องเพลงประชาธิปไตยมาเปิดในช่วงต้นของรายการทำให้น่าสนใจ...และเปิดโอกาสให้เยาวชนได้โทรศัพท์เข้ามาแสดงความคิดเห็นรวมทั้งผู้ใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ตั้ง เป็นรูปแบบการนำเสนอที่ดี”

สวท.นครสวรรค์

“เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย”

“สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย (วัยรุ่น)พอสมควรแต่น่าจะมีการนำเสนอที่ชวนติดตามมากกว่านี้”

“เนื้อหากว้างเกินไปไม่ค่อยเน้นในเรื่องของเยาวชนเท่าที่ควร ผู้จัดควรตระหนักเสมอว่าจัดรายการโดยมีเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายแรกและประชาชนทั่วไปเป็นกลุ่มเป้าหมายรอง” (ผู้เชี่ยวชาญ สวท. นครสวรรค์)

“รูปแบบการนำเสนอไม่ดี ไม่ต่อเนื่อง นึกอยากเปลี่ยนเรื่องพูดหรือเปลี่ยนการพูดเป็นเพลงก็เปลี่ยนเอาดี้อ ๆ”

“รูปแบบรายการยังขาดสีสัน ความน่าสนใจบ้าง”

“รูปแบบรายการในการนำเสนอผู้ดำเนินรายการหญิงไม่น่าฟังเลยครับเหมือนฟังแม่สอนอยู่เลยครับ

...”

“รูปแบบรายการ คุยกับสส./คำถาม-คำตอบ/คำศัพท์/เพลง/ข่าวสารความเคลื่อนไหว หลากหลายรูปแบบ ทำให้ไม่น่าเบื่อ”

สวท.ตาก

“เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ...มีหัวข้อดี เช่น คลังปัญญากับรัฐสภา (ให้ความรู้คำศัพท์ทางการเมือง”

“เนื้อหาเหมาะสม o.k.นะครับ ไม่มากเกินไปสำหรับเยาวชนครับ”

“เนื้อหา มีประโยชน์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ มีความทันสมัย น่าสนใจ”

“เนื้อหาไม่ค่อยเหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เริ่มเรื่องเกี่ยวกับรัฐสภาในตอนกลางของรายการ ทำให้เนื้อหาไม่ชัดเจน”

“เนื้อหาไม่สอดคล้องกลุ่มเป้าหมาย เช่นนำเรื่องราวในกทม.มาให้คนตากฟัง...แต่เนื้อหาการทำกรบ้านไม่เต็มที่...”

“รูปแบบรายการยังขาดรูปแบบชัดเจนเป็นการพูดโดยขาดการกำหนดแนวทาง จึงขาดสาระจำเป็นที่ควรแนะนำออกกล่าวในช่วงต้นรายการไป”

“รูปแบบการนำเสนอให้ความรู้โดยเพลงมากเกินไป คือเปิดรายการมาเปิดเพลงเลยโดยไม่มีการบอกกล่าวอะไรแต่อย่างใด...”

“รูปแบบการนำเสนอพยายามนำเด็กและเยาวชนเข้าร่วมรายการแต่ค่อนข้างเด็กเกินไปกว่ากลุ่มเป้าหมายที่วางไว้”

“การเปิดรายการไม่รู้จะเหมาะสมกับรายการและเย็นเยือกเกินไป...การดำเนินรายการไม่ต่อเนื่อง ไม่กระชับ...แบบฝึกหัดจัดรายการใหม่ ไม่กระชับและสับสนเพราะเปิดเสียงพูดและพูดเองเป็นช่วงๆ...”

“รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะมีหลากหลายรูปแบบของรายการ”

สวท.พะเยา

“เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเพราะใหม่และสดทันเหตุการณ์”

“เนื้อหาค่อนข้างมาก ไกลตัวเยาวชนเกินไป”

“รูปแบบการนำเสนอในแต่ละช่วงควรวางแผนให้เนื้อเรื่องเชื่อมโยงไปในทางเดียวกันน่าจะดีกว่า แต่ละช่วงไปคนละทาง”

“รูปแบบไม่ต่อเนื่อง ชัดเจน”

“รูปแบบการนำเสนอ การแบ่งรายการเป็นช่วงๆทำให้ไม่น่าเบื่อและครอบคลุมเนื้อหาได้หลากหลาย แต่การนำเสนอบางช่วงมีความเป็นทางการจึงไม่สอดคล้องกลมกลืนกับรูปแบบรายการ (โดยเฉพาะส่วนที่เป็นแทป)”

“รูปแบบการนำเสนอขาดความชัดเจนว่าเป็นรูปแบบใดเพราะทำเอาประกาศข่าวต่างๆ มาปะติดปะต่อขาดการเชื่อมโยง”

“รูปแบบหลากหลาย น่าสนใจดี แต่การที่มีเนื้อหามากอาจทำให้สับสนได้”

“รูปแบบการนำเสนอเข้าใจง่าย รุน่พอสมควร โดยเฉพาะของรางวัลที่แจกผู้ฟัง...”

“รูปแบบมีการสัมภาษณ์เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการ... ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีเพราะได้สื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายโดยตรง มีการแบ่งรายการเป็นช่วงๆ ทำให้ไม่น่าเบื่อ เช่น (มีการphone in การให้ความรู้เรื่องคำศัพท์)”

“เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเพราะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์”

“เนื้อหาเหมาะสม”

“เนื้อหาของรายการที่นำมาเสนอมาจากผู้เกี่ยวข้องซึ่งช่วยกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจและให้กำลังใจต่อผู้ทำงานการเมือง”

“เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเพราะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์”

“เนื้อหาเหมาะสมมีการเสนอเรื่องราวที่หลากหลายและครอบคลุมเนื้อหาที่จำเป็นและเหมาะสมต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย”

“เนื้อหาไม่แบ่งให้ชัดเจน นำเสนอไปอย่างไม่มีจุดหมาย เป็นการคุยไปเรื่อยๆ ...ข่าวสารที่นำมาเสนอไม่เกี่ยวกับรัฐสภา”

“รูปแบบการนำเสนอวิจารณ์ดังนี้ ผู้ดำเนินรายการยังไม่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายทั้งนี้เนื่องจากลักษณะการสื่อสาร จังหวะการพูด เสียงประกอบใช้น้อยเกินไปทำให้รายการมีความน่าสนใจน้อยลง...”

“รูปแบบการนำเสนอควรพยายามเน้นให้ผู้ฟังเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าที่เป็นอยู่ การอ่านจดหมายจากผู้ฟังควรจะให้เข้ากับรายการมากกว่าพูดถึงว่าคิดถึงใครและอยากฟังเพลงอะไร”

สวท.นครศรีธรรมราช

“รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเพราะมีหลากหลายรูปแบบ”

“รูปแบบหลากหลายดี เชื่อมโยงรายการได้ดี”

“รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเพราะมีหลากหลายรูปแบบ”

สวท.ปัตตานี

“เนื้อหาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย คือ เยาวชนเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัว ทันสมัยและมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน”

“เนื้อหาเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเพราะหัวข้อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์”

“เนื้อหาเหมาะสมเพราะมีความหลากหลายมากการนำเอาเยาวชนประชาธิปไตยมาร่วมรายการเป็นการดึงเอาวัยรุ่นมากคุยกับวัยรุ่น ถือได้ว่าเด็กพูดภาษาเดียวกันจะช่วยให้รายการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น”

“รูปแบบการนำเสนอเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเพราะมีความหลากหลาย มีเยาวชน 2 คน ที่ได้เข้าค่ายฝึกไปในรัฐสภาจริง พบปะบุคคลสำคัญของรัฐสภา”

“รูปแบบการนำเสนอพยายามให้มีหลายช่วงมากเกินไป...”

“รูปแบบการนำเสนอเป็นการสนทนาเสียส่วนมากทำให้ไม่มีความหลากหลายเท่าที่ควร”

“รูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอตลอดจนวิธีการนำเสนอน่าสนใจพอสมควร น่าจะเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะเป็นการพูดคุยแบบเป็นกันเอง ฟัง-เข้าใจง่าย”

“รูปแบบหลากหลาย ทั้งพูดคุย สัมภาษณ์ ข่าวสารที่น่าสนใจต่างๆ แต่ไม่มีการให้ผู้ฟังทางบ้านได้มีส่วนร่วมในรายการ เช่น phone in หรือ ตอบคำถามอย่างเพียงพอบางครั้งทำให้น่าเบื่อ”

“รูปแบบการจัดเหมาะสมกับผู้ฟังวัยรุ่นมาก ทันสมัยน่าติดตาม ไม่น่าเบื่อ น่าสนใจ กระตุ้นความสนใจของผู้ฟัง...”

3. ความเหมาะสมสอดคล้องระหว่างวิธีการนำเสนอ และความยาวของเวลากับกลุ่มเป้าหมาย

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดผู้วิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าวิธีการนำเสนอยังไม่ค่อยเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการปรับปรุง ส่วนความยาวของเวลาที่นำเสนอ นั้นผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมาย มีเพียงบางส่วนที่มีความเห็นแตกต่าง นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าช่วงเวลาที่นำเสนอยังไม่ค่อยเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (หลังเวลา 21.00 น.) ที่เป็นเยาวชน

สวท.สุพรรณบุรี

“วิธีการนำเสนอค่อนข้างเคร่งเครียดไม่ทำให้เยาวชนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักให้ความสนใจเท่าที่ควร”

“วิธีการนำเสนอตอนเปิดรายการด้วยเพลงพื้นบ้านน่าสนใจแต่ตอนที่ผู้ดำเนินรายการพูดเร็ว/เร็ว ไม่มีจังหวะ ฟังจับความได้ยาก ...การจัดเพลงเปิดรายการที่ผู้ฟังไม่ได้ขอ น่าจะเปิดเพลงที่เกี่ยวกับรัฐสภา...”

“วิธีการนำเสนอมีความเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเพราะเทคนิคเสียงดี มีเสียงของหลายๆ คน”

“ความยาวของเวลามีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะอยู่ในช่วงของความสนใจ”

“ความยาวของเวลาทั้งหมดนั้นเหมาะสม”

สวท.ชัยภูมิ

“วิธีการนำเสนอยังไม่น่าสนใจเท่าที่ควร เป็นการเปิดเพลงสลับรายการที่ค่อนข้างธรรมดา ควรจัดให้ยาวน่าสนใจมากกว่านี้...”

“ความยาวของรายการยาวไปครับ บางช่วงสั้นไปนิด เช่นช่วงการปลุกฝังจิตสำนึกของระบบประชาธิปไตย”

“ความยาวเหมาะสมแล้ว”

สวท.น่าน

“วิธีการนำเสนอใช้ภาษาภาคกลาง/ภาษาราชการไม่แน่ใจว่าจะเข้าถึงผู้ฟังท้องถิ่นทุกภาคได้ดีมากน้อยเพียงใดเพราะแต่ละถิ่นก็มีภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน..”

“วิธีการนำเสนอพิธีกรนำเสนอได้น่าสนใจ ด้วยลีลาและน้ำเสียง”

“ความยาวของเวลาพอเหมาะแล้วไม่มาก ไม่น้อยเกินไป”

“ความยาวของเวลาคิดว่าดีแล้วครับ ไม่ยาวจนเกินช่วงความสนใจ”

“ความยาวเวลา 50 นาทียาวเกินไปสำหรับกลุ่มเป้าหมาย (โดยเฉพาะรายการนี้มีทุกวัน)”

สวท.บุรีรัมย์

“วิธีการนำเสนอในบางช่วงยังไม่จูงใจให้ออกยักฟังมากนักและบางช่วงก็ไม่กระชับเท่าที่ควร”

“วิธีการนำเสนอ DJ หลีกพูดเยอะมาก ขาดความชัดเจนว่าพูดอะไร โดยเฉพาะช่วงต้นรายการที่บอกว่าเป็นนี้มีเนื้อหาอะไรมาเสนอ ฟังไม่ทัน...”

“วิธีการนำเสนอมีการบอกหัวข้อเป็นช่วงๆ ทำให้ผู้ฟังได้ทราบว่าเป็นหัวข้อใดบ้าง”

“วิธีการนำเสนอเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะมีการพูดคุยเป็นกันเองกับผู้ฟัง”

“วิธีการนำเสนอที่นำเพลงที่เข้ากับชื่อรายการ มีการบอกว่าในรายการของแต่ละวันจะเสนออะไร ทำให้คนฟังได้รู้ล่วงหน้า ถ้าตรงกับเรื่องที่ยากรู้ หรือสนใจจะได้ตั้งใจฟัง”

“ความยาวเหมาะสม แต่เวลานำเสนออาจจะตึกไปและเป็นช่วงที่ยาวจนอาจสนใจรายการTV 3 มากกว่า”

“ความยาวเวลาเหมาะสมดีแล้ว แต่ 22.00 น. ตึกไปหน่อย”

“ความยาวของเวลาเหมาะสมเพราะไม่ยาวจนเกินความสนใจ”

“ด้านความยาวเวลา มีความเหมาะสมเพราะได้แบ่งรายการเป็นช่วงเวลาตามสคริปอยู่แล้ว”

“ความยาวของเวลาบังคับอยู่แล้ว (ประมาณ 50 นาที) แต่ในช่วงที่สอดแทรกสิ่งต่างๆ ให้ผู้ฟังไม่ควรยาวหรือนานเกินไปเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายในช่วงต่างๆ เช่นนี้ น่าจะเป็นยาวจนมากกว่า”

“ความยาว 50 นาทีนานเกินไป”

สวท.นครสวรรค์

“วิธีการนำเสนอคนที่มาอ่านสารน่ารู้เหมือนฝึกพูด พูดไม่เป็นธรรมชาติและพูดผิดๆ ติดขัดหลายครั้ง น่าจะเลือกผู้นำเสนอที่น่าสนใจมากกว่านี้ การดำเนินรายการไม่เร้าใจ เป็นรายการที่ทำไปเรื่อยๆ”

“ด้านวิธีการนำเสนอใช้จึงเกิลทันสมัยแต่บางครั้งไม่เข้ากับกลุ่มเด็ก ใช้พิธีกรคู่ในการดำเนินรายการ พิธีกรพูดผิดพลาดพาให้ความน่าสนใจลดน้อยลง...”

“การนำเสนอของDJเยาวชนยังขาดประสบการณ์และทักษะในการนำเสนอข่าว ยังควรพัฒนาความสามารถให้มากขึ้น”

“วิธีการนำเสนอค่อนข้างจืดชืด ควรนำผู้จัดรายการร่วมที่มีประสบการณ์มาช่วยจะทำให้รายการน่าสนใจมากขึ้น”

“เวลาไม่เหมาะสม (ดึกไป-เขาต้องทำการบ้าน)”

“ช่วงเวลา21-22.00น. อาจจะดึกเกินไปสำหรับเยาวชน”

สวท.ตาก

“วิธีการนำเสนอดูคล้ายๆกัน เอาแต่ละช่วงมาปะติดปะต่อกันในบางช่วง ขาดการเชื่อมโยงรายการและการเข้าถึงผู้ฟังอย่างสม่ำเสมอ เสียงเด็กที่นำมาอ่านในช่วงต่างๆ ฟังเหมือนกับเป็นการเตรียมกันมา ขาดความเป็นธรรมชาติ ไม่มีการทำให้น่าสนใจ”

“วิธีการนำเสนอ ไม่น่าสนใจเท่าที่ควรหากปรับวิธีการนำเสนอ เนื้อหาและรูปแบบรายการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์จะทำให้รายการดีกว่านี้”

“วิธีการนำเสนอไม่เข้าประเด็นพูดคุ้ยเรื่อยๆ เบื่อยๆ สนุกกับการพูดของตนเอง เพียงแต่มีคำว่ารัฐสภาบ้างแต่ก็ไม่รู้ว่าจะพูดอะไร กว่าจะรู้เรื่องก็ตอนเปิดสาระ”

“วิธีการนำเสนอขาดความน่าสนใจ เพลงกับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน...spot มากเกินไป ดนตรีประกอบไม่สอดคล้องกับลีลาการพูดและอารมณ์เนื้อหา”

“ความยาวของแต่ละช่วงเวลาไม่มากเกินไปครับ กำลังดี”

“เวลา เหมาะสม”

สวท.พะเยา

“วิธีการนำเสนอหลากหลายมากไป จนจับประเด็นไม่ได้”

“วิธีการนำเสนอไม่น่าสนใจเท่าที่ควร เพราะเป็นลักษณะ one-way communication มากกว่า แม้ข้อมูลน่าสนใจ แต่การนำเสนอแบบนี้ไม่จูงใจกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนเท่าที่ควร”

“วิธีการนำเสนอไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (ไม่เป็นรายการสดเพราะนำเทปมาประกอบ) ผู้จัดควรเชื่อมโยงเข้ารายการ”

“วิธีการนำเสนอ ผู้ดำเนินรายการ(หญิง) พูดจาฉะฉาน น่ารับฟัง แต่อาจจะเป็นทางการมากเกินไป ไม่น่าจะโดนใจเยาวชน อ่านข่าวมากกว่า พูดคุ้ย ทำให้น่าเบื่อ ควรให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในรายการมากกว่านี้ เช่น เพิ่มกิจกรรม การphone in และอื่นๆ”

“ความยาวของเวลาเหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย”

“ความยาว 50 นาทียาวเกินไปสำหรับรายการที่มีเนื้อหาหนักและนำเสนอทุกวัน”

“เวลาเหมาะสมดี”

สวท.นครศรีธรรมราช

“วิธีการนำเสนอ ผู้ดำเนินรายการ 2 คนพูดคุยกัน น่าสนใจ การเสนอข่าว พูดคุยกันได้ดี/น่าสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้ฟัง(เยาวชน)มีส่วนร่วมในรายการได้ดี”

“การนำเข้าสู่รายการค่อนข้างสับสนเพราะมีหลายตัว เพลงที่เปิดก็ยาวและไม่เกี่ยวกับรัฐสภา พูดเร็วและเร็วทำให้ฟังไม่ได้ประเด็น”

“วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจโดยใช้ผู้ดำเนินรายการ 2 คน เป็นการจัดเหมือนการคุยกันทำให้สร้างบรรยากาศเป็นกันเองได้ดี แต่ผู้ดำเนินรายการทั้ง 2 คนไม่มีบุคลิกที่โดดเด่นที่จะดึงดูดกลุ่มเป้าหมายมารับฟัง”

“ความยาวของเวลาพอเหมาะแก่ความสนใจ”

“ความยาวของเวลามีความเหมาะสมเพราะรูปแบบรายการที่มีผู้ดำเนินการ 2 คน ผู้ฟังจะมีลักษณะเพิลิตเพิลินไม่น่าเบื่อมากนัก แต่เหมาะกับกลุ่มผู้ใหญ่มากกว่าเด็กและเยาวชน”

“เวลา 21.00-22.00น. น่าจะดีไป”

สวท.ปัตตานี

“ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลไม่ค่อยเด่นชัด(เสียง/คำพูด-เร็ว-เร็วไป)ขาดความน่าสนใจ (ไม่เน้นส่วนที่เป็นสาระสำคัญ) อย่างเพียงพอกับเวลาที่ให้แก่ผู้ฟัง”

“วิธีการนำเสนอยังปะปนกันอยู่ทั้งสนทนา(กับน้องๆ) นำข่าว (เทป)มาเปิด ความรู้บทบาทรัฐสภา ลีลาการพูดขาดอารมณ์เชื่อมโยง...”

“วิธีการนำเสนอ การแบ่งเสนอเนื้อหาไม่ชัดเจนเหมือนเป็นการดำเนินรายการไปเรื่อยๆ...” 3

“วิธีการนำเสนอไม่ค่อยน่าสนใจเนื่องจากการสนทนามากเกินไปเกือบทั้งรายการ ข่าวสารของสภา เพลงประกอบรายการ เพลงในรายการน้อยเกินไป”

“วิธีการนำเสนอมีความเชื่อมโยงต่อเนื่องแต่ละช่วงของรายการดี”

“วิธีการนำเสนอการมีเยาวชนเป็นผู้ร่วมดำเนินรายการเป็นสิ่งที่ดีเพราะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเยาวชนได้ดี ทั้งภาษา ลีลาการพูด น่าสนใจ...”

“ความยาวของเวลาเหมาะสม”

“ความยาวของเวลาเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพราะไม่นานเกินไป”

4. ความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการ

จากการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดผู้วิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาที่นำมาใช้ข้อมูลในการผลิตรายการยังควรต้องปรับปรุงให้ตอบสนองความสนใจของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายคือเยาวชน ซึ่งสามารถทำได้โดยการสำรวจความคิดเห็นหรือความต้องการ เช่น การสัมภาษณ์ หรือออกแบบสอบถาม และส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยว่าเนื้อหาที่นำมาใช้ควรเป็นข้อมูลของท้องถิ่นหรือสามารถเชื่อมโยงกับท้องถิ่นได้

สวท.น่าน

“เนื้อหาที่มีความครอบคลุมเหมาะสมดีแต่ถ้าเพิ่มสัดส่วนของเยาวชนให้มีบทบาทมากกว่านี้จะทำให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น”

“เนื้อหาในการผลิตรายการควรให้ตอบสนองความสนใจของช่วงวัยจริงๆ โดยการสอบถาม/สำรวจจริงๆ ก็จะตรงที่ต้องการ/บางตอนของการนำรายการน่าจะมีเยาวชนเข้าเป็นผู้ร่วมดำเนินรายการด้วยก็น่าจะดีหรือไม่”

“เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการสำหรับเยาวชน น่าจะสำรวจจากความต้องการของเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความต้องการ ติดตามรับฟังรายการ

“ในแต่ละช่วงเวลาควรกำหนดให้ชัดเจนกับข้อมูล ดังเช่น จำนวนสมาชิกรัฐสภาต้องให้ข้อมูลให้ชัดเจนก่อนว่ามีที่มาอย่างไรก่อนที่จะตั้งคำถามให้เลือกตอบ”

“เนื้อหาที่เป็นการเมืองล้วนๆ อาจจะไม่สามารถดึงความสนใจของผู้ฟังที่เป็นเยาวชนได้มากนัก ควรพยายามหยิบประเด็นที่เกี่ยวกับเยาวชนมานำเสนอ...”

สวท.ขอนแก่น

“เนื้อหาของรายการควรมาจากความต้องการของกลุ่มเป้าหมายซึ่งอาจเขียนจดหมายหรือโทรศัพท์เข้ามาบอก...”

“เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการสำหรับกลุ่มเป้าหมาย อาจจะทำรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นที่ตั้งเพื่อเพิ่มเติมความรู้”

“ควรแสวงหาข้อมูลหลายๆ วิธีเพื่อให้ได้ความสนใจใคร่รู้แท้จริงของผู้เป็นเป้าหมายและควรทำเป็นระยะๆ เช่น สัมภาษณ์กลุ่ม ประเมิน วิเคราะห์เอกสาร”

“เนื้อหาข่าวควรให้ตรงกลุ่มเยาวชน และควรหาข้อมูลกลุ่มเยาวชนในเขตพื้นที่ออกอากาศ และควรหาข้อมูลกลุ่มเยาวชนในเขตพื้นที่ออกอากาศในการสร้างประชาธิปไตยมานำเสนอ เช่น การมีส่วนร่วมประชาธิปไตยในชุมชน ครอบครัว โรงเรียน...”

สวท.นครสวรรค์

“ควรสอบถาม/สัมภาษณ์/ประเมินจากกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายจริงๆ หรือวิเคราะห์จากเอกสารที่มีผู้หาข้อมูลไว้แล้วก็พอช่วยได้ เพื่อจักได้ข้อมูลจริงเกี่ยวกับความสนใจใคร่รู้ของเยาวชนตามวัตถุประสงค์”

“เป็นเรื่องประชาธิปไตยและรัฐสภาโดยตรง ซึ่งอาจจะแคบเกินไป ทำให้กลุ่มผู้ฟังเป้าหมายไม่สนใจเท่าที่ควร”

“เนื้อหาดูไม่เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายเลยครับ มันดูห่างมากไป ควรเป็นเนื้อหาที่ผู้ฟังสัมผัสได้มากกว่านี้ เช่นเรื่องการปกครองในส่วนของชุมชน หมู่บ้านตนเอง...”

สวท.ตาก

“เนื้อหาสาระยังไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ขาดการนำเสนอในประเด็นท้องถิ่นที่ใกล้ตัวกลุ่มผู้ฟังและขาดการมีส่วนร่วม ขาดนักการเมืองในท้องถิ่น จึงดูเหมือนรายการจะแห้งแล้ง ขาดน้ำหนัก”

“เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่เหมาะกับรายการ เช่น พูดถึงเรื่องสมองทำงานอะไร ไม่ได้โยงไปในเรื่องประชาธิปไตย...การที่ให้ สว. มากล่าวอวยพร ไม่มีเนื้อหาที่เป็นรากฐานประชาธิปไตย”

“น่าจะสอบถามเยาวชนอายุ 15-17 ปีว่าสนใจอะไรที่เกี่ยวกับรัฐสภาเพื่อว่าจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาจัดรายการให้ผู้ฟังกลุ่มนี้ได้มีความรู้เกี่ยวกับรัฐสภาของไทย”

“ผู้จัดรายการควรค้นคว้าข้อมูลและปรับปรุงเนื้อหา รูปแบบการจัดทำรายการมากกว่านี้ และพยายามให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในรายการให้มากขึ้น โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมายที่วางไว้

“เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการสำหรับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเด็ก-เยาวชน ควรจะเป็นเรื่องง่ายๆและเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมายมากกว่านี้แต่เท่าที่มีอยู่กับนับว่าใช้ได้แล้ว...”

“ควรให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการจัดโดยการคิดทำรายการไม่ใช่ให้มาอ่านคำศัพท์ของรัฐสภา”

“เนื้อหาหลากหลายดี แต่ควรนำเรื่องนี้ที่อยู่ใกล้ตัวมานำเสนอด้วยจะทำให้ที่น่าสนใจและน่าติดตามรับฟังมากกว่านี้”

สวท.พะเยา

“เนื้อหา น่าจะมีในท้องถิ่นของตัวสถานีท้องถิ่นหรือ สวท.พื้นถิ่น หมายถึงเรื่องราว/ข่าวสารสภาท้องถิ่น เพราะว่าถ้าผู้ฟังได้รับทราบความเคลื่อนไหวของสภาท้องถิ่นด้วย โอกาสที่จะสนใจ/มีส่วนร่วมในกิจกรรมก็จะมีความเป็นไปได้และเป็นจริงมากขึ้นเพราะว่าอยู่ใกล้ตัวผู้ฟัง”

“เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลต้องคำนึงถึงดังนี้ 1) ต้องเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย คืออายุระหว่าง 15-25 ปีให้มากกว่านี้ 2) เนื้อหาต้องมีลักษณะจากเบาไปหนัก ไม่ควรสะเปะสะปะ ทำให้ผู้ฟังไม่ทราบวัตถุประสงค์ของรายการอย่างชัดเจน 3) น่าจะหยิบประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและเป็นปัจจุบันให้ผู้ฟังแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขแล้วนำมาเชื่อมโยงกับระบอบการปกครอง...”

“เนื้อหาค่อนข้างมากออกจะยัดเยียดเกินไปเยาวชน อาจเบื่อน่าย ให้ผู้รู้จริง มาพูดเรื่องกฎหมายรัฐธรรมนูญจะเหมาะสมกว่า การให้ผู้ดำเนินรายการหรือผู้ร่วมรายการอ่านเพียงอย่างเดียว”

“เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการควรมีที่มาให้เยาวชนฟังแล้วเข้าใจพื้นฐานที่มาด้วย เช่น T.O.R. คืออะไร”

“การนำเสนอเสนอเป็นข้อมูลไม่ควรมากเกินไปในคราวเดียว ทำให้แต่ละเรื่องหรือประเด็นขาดความเด่นลงไป”

“เนื้อหาหน้าจะให้กว้างกว่านี้และครอบคลุมเรื่องอื่นๆ (แต่ยังอยู่ใน scope ของรัฐสภาและประชาธิปไตย) เพื่อให้สามารถดึงความสนใจได้ดีกว่านี้”

สวท.นครศรีธรรมราช

“...ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดของตนเองและข้อมูลหลักที่ควรรู้ทั่วประเทศไทยให้เข้าใจง่ายโดยเชิญผู้รู้มาพูดจะน่าสนใจกว่าพูดเอง”

“เนื้อหาควรขยายออกไปให้กว้างกว่าแค่เรื่องรัฐสภาแต่อาจพูดถึงกฎหมายต่างๆซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตด้วยโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน”

“น่าจะได้สอบถามกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย เช่น ภาษาที่ใช้ในรายการน่าจะใช้ภาษาราชการดีหรือภาษาใต้ดี...สาระดีอยู่แล้วเพราะประเด็นน่าสนใจ ใหม่สดดีทุกเรื่อง”

สวท.ปัตตานี

“ควรนำเสนอหาข้อมูล การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกิจกรรมต่างๆ มานำเสนอด้วย อาจจะใช้ด้วยการเล่าเรื่อง การสัมภาษณ์จากชุมชนที่คลื่อนครอบคลุม ไม่ใช่การนำเอาแต่ข่าวจากส่วนกลางมาอ่านหรือเทปมาเปิด การนำเยาวชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่สนับสนุน”

“เนื้อหาที่นำมาใช้ในรายการเห็นว่าผู้ดำเนินรายการยังมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่เป้าหมายให้เยาวชนเข้าใจได้...”

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มา แล้วนำมาศึกษาวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจในแต่ละประเด็น ได้ผลสรุปหลายประการ ดังนี้

1. การผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการเกือบทุกข้อ
2. เนื้อหาสาระที่นำเสนอมีความเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื่องจากเนื้อหาครอบคลุมหลายด้าน ได้แก่ การเมือง ระบบรัฐสภาและประชาธิปไตย
3. รูปแบบการนำเสนอยังไม่ค่อยเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเนื่องจากขาดการเชื่อมโยง ไม่ชัดเจน ไม่กระชับ ยืดเยื้อและไม่น่าสนใจ อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการนำเสนอที่มีความหลากหลาย ได้แก่ การสัมภาษณ์ พูดคุยและเสนอข่าวสาร เป็นต้น
4. วิธีการนำเสนอยังไม่ค่อยเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการปรับปรุงโดยเฉพาะการนำเข้าสู่รายการ ตลอดจนผู้ดำเนินรายการที่ขาดทักษะการพูดและการเชื่อมโยง เพลงกับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน ทำให้รายการไม่น่าสนใจ อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการบอกหัวข้อเป็นช่วงๆ และการนำเยาวชนที่มีประสบการณ์ด้านรัฐสภาและนักการเมืองมาร่วมสนทนาในรายการ

5. ความยาวของเวลามีความเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย เนื่องจากรูปแบบรายการส่วนใหญ่มีความหลากหลาย เช่น การสนทนาและสัมภาษณ์ ทำให้ความยาวของรายการเหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอ อย่างไรก็ตามช่วงเวลาที่นำเสนอผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าไม่ควรนำเสนอรายการในช่วงเวลาหลัง 21.00 น. เพราะเด็กเกินไปสำหรับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย

6. เนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” ควรตอบสนองความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชนซึ่งได้มาจากการสำรวจความต้องการ

7. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ “รัฐสภาของเรา” ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่นำเสนอ ดังนี้

7.1 เนื้อหาสาระและข้อมูลที่น่าสนใจในรายการ ควรเป็นเรื่องที่มาจากความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย และควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ท้องถิ่น ชุมชน ซึ่งกลุ่มผู้ฟังสามารถเชื่อมโยงและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้ควรนำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก และไม่ควมนำเสนอเนื้อหามากเกินไปในคราวเดียวกัน และมีการสำรวจความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเพื่อพัฒนาเนื้อหาสาระของรายการให้สอดคล้องกับความต้องการ

7.2 เพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายในรายการ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การให้รางวัลจูงใจในการตอบคำถาม การใช้เทคโนโลยี เช่น การโทรศัพท์เข้ามาร่วมรายการ (phone in) และ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนการนำกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเข้ามาร่วมจัดรายการ

7.3 ปรับปรุงวิธีการนำเสนอรายการ เช่น การเปิดรายการให้น่าสนใจ การใช้เพลงหรือเสียงประกอบควรให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ดำเนินรายการควรเป็นผู้ที่มีทักษะด้านภาษา พูดถูกต้องตามอักขระ มีลีลาและน้ำเสียงที่ชวนฟัง เป็นธรรมชาติและเป็นกันเองกับผู้ฟัง มีการแบ่งช่วงของรายการที่ชัดเจนและเหมาะสม กระชับไม่เยิ่นเย้อและอาจใช้ภาษาถิ่นเพื่อเพิ่มความใกล้ชิดกับผู้ฟัง

7.4 ปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอรายการ โดยพูดเชื่อมโยงรูปแบบการนำเสนอของรายการที่หลากหลายเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและความสอดคล้องของเนื้อหาในรายการ เพลงหรือเสียงประกอบที่ใช้ควรสอดคล้องกับรูปแบบและเนื้อหา

ข. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ในตอนนี้เป็นผลการวิเคราะห์การยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญครั้งที่ 1 และ 2 ด้วยการตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยได้สร้างจากแบบสอบถามปลายเปิดครอบคลุมองค์ประกอบและรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียงตามหลักการและทฤษฎี รวมทั้งแนวคิดของการอุปมานที่แสดงออกมาในลักษณะความคิดเห็นแบบหยั่งลึกในแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพดังที่แสดงไว้ในตอนที่ 1

ผลการวิเคราะห์การยืนยันความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 ครั้ง ใช้สถิติร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (ควอไทล์ 3 และ ควอไทล์ 1) ดังปรากฏในตาราง 5 - 6

ตาราง 5 แสดงค่าร้อยละ มัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายการ “รัฐสภาของเรา ” โดยภาพรวม

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น		ระดับที่ต้องการปรับปรุง	
	ทางบวก	ทางลบ	มัธยฐาน (Mdn)	ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (I.R)
1. การผลิตรายการ/วัตถุประสงค์ของโครงการ	84.30	15.70	4.00	1.00
2. การเปิดรายการ	85.00	15.67	4.00	0.50
3. ผู้ดำเนินรายการ	78.40	21.60	4.00	1.25
4. วิธีการนำเสนอ	86.27	13.37	3.50	1.00
5. รูปแบบรายการ	74.50	25.50	4.00	1.50
6. เนื้อหาสาระ	79.43	20.58	3.50	1.50
7. การสนทนาในรายการ	80.40	19.60	3.50	0.75
8. การมีส่วนร่วมของผู้ฟัง	84.33	19.60	3.00	1.00
9. เพลง/ดนตรีประกอบรายการ	74.53	25.47	3.50	1.00
10. ความยาวของรายการ	70.57	29.43	3.00	1.50
11. ช่วงเวลาออกอากาศของแต่ละสถานี	66.77	37.27	3.50	1.00
รวม	78.59	22.16	3.75	0.87

จากตาราง 5 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความมึ่คิดเห็นดังต่อไปนี้

ด้านการผลิตรายการ/วัตถุประสงค์ของโครงการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตรายการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ (ความเห็นทางบวกร้อยละ 84.30) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านการเปิดรายการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านการเปิดรายการ (ความเห็นทางบวกร้อยละ 85.00) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่า Mdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน(IR เท่ากับ 0.50)

ด้านผู้ดำเนินรายการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านผู้นำรายการ (ความเห็นทางบวร้อยละ 78.40) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.25)

ด้านวิธีการนำเสนอกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านวิธีการนำเสนอ (ความเห็นทางบวร้อยละ 86.27) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง(ค่าMdn เท่ากับ 3.50) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านรูปแบบรายการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านรูปแบบรายการ (ความเห็นทางบวร้อยละ 74.50) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.50)

ด้านเนื้อหาสาระกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านเนื้อหาสาระ (ความเห็นทางบวร้อยละ 79.43) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 3.50) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.50)

ด้านการสนทนาในรายการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านการสนทนาในรายการ (ความเห็นทางบวร้อยละ 80.40) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 3.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ฟังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านการมีส่วนร่วมของผู้ฟัง(ความเห็นทางบวร้อยละ 84.33) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 3.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านเพลง/ดนตรีประกอบรายการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านเพลงกับดนตรีประกอบรายการ(ความเห็นทางบวร้อยละ 74.53) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 3.50) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านความยาวของรายการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านความยาวของรายการ (ความเห็นทางบวร้อยละ 70.57) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 3.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.50)

ด้านช่วงเวลาออกอากาศของแต่ละสถานีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านช่วงเวลาออกอากาศของแต่ละสถานี (ความเห็นทางบวกร้อยละ 66.77) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง(ค่าMdn เท่ากับ 3.50) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ดังนั้นกล่าวโดยภาพรวมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 11 ด้านควรมีความเชื่อมโยงกัน (ความคิดเห็นทางบวกร้อยละ 78.59) และมีความเห็นว่าองค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง 11 ด้านยังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 3.75) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 0.87)

ตาราง 6 แสดงค่าร้อยละ มาตรฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ
รายการ “ รัฐสภาของเรา ” จำแนกเป็นรายด้าน

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น		ระดับที่ต้องการปรับปรุง	
	ทางบวก	ทางลบ	มาตรฐาน (Mdn)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
การผลิตรายการ/วัตถุประสงค์ของโครงการ	84.30	15.70	4.00	1.00
1. การผลิตรายการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของโครงการทุกข้อ	70.6	29.4	4.00	
2. การผลิตรายการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของโครงการบางข้อ	94.1	5.9	4.00	1.00
3. การผลิตรายการสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน อื่นๆ (โปรดระบุ).....	88.2	11.8	4.00	1.00 1.50
การเปิดรายการ	85.00	15.67	4.00	0.50
4. การเปิดรายการมีรูปแบบของการเปิด รายการน่าสนใจ	94.1	5.9	4.00	1.00
5. การเปิดรายการมีความกระชับ	82.4	17.6	4.00	1.00
6. การเปิดรายการสามารถดึงดูดใจให้ผู้ฟัง ติดตามในช่วงรายการต่อไป อื่นๆ (โปรดระบุ).....	76.5	23.5	4.00	1.00
ผู้ดำเนินรายการ				
7. ผู้ดำเนินรายการพูดเป็นกันเองหรือเป็น ธรรมชาติ	78.40	21.60	4.00	1.25
8. ผู้ดำเนินรายการมีการกระตุ้นความคิด ด้านการเมืองของผู้ฟัง	94.1	5.9	4.00	1.00
9. ผู้ดำเนินรายการมีการสรุปประเด็นเนื้อหา ในแต่ละตอน อื่นๆ (โปรดระบุ).....	88.2	11.8	4.00	1.00
	52.9	47.1	4.00	1.00

ตาราง 6 แสดงค่าร้อยละ มัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายการ “รัฐสภาของเรา” จำแนกเป็นรายด้าน (ต่อ)

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น		ระดับที่ต้องการปรับปรุง	
	ทางบวก	ทางลบ	มัธยฐาน (Mdn)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
วิธีการนำเสนอ	86.27	13.73	3.50	1.00
10. วิธีการนำเสนอรายการมีการแบ่ง ช่วงเวลาอย่างเหมาะสม	91.1	5.9	3.00	1.00
11. วิธีการนำเสนอรายการมีความ หลากหลาย	88.2	11.8	3.00	1.00
12. วิธีการนำเสนอสร้างความน่าสนใจ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	76.5	23.5	4.00	1.00
รูปแบบรายการ	74.50	25.50	4.00	1.50
13. รูปแบบรายการนำเสนอมีความ หลากหลาย	88.2	11.8	4.00	1.00
14. รูปแบบรายการมีการใช้เทคโนโลยี สนับสนุน	58.8	41.2	3.00	2.00
15. รูปแบบรายการเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง เป้าหมาย อื่นๆ (โปรดระบุ).....	76.5	23.5	4.00	1.50
เนื้อหาสาระ	79.43	20.58	3.50	1.50
16. เนื้อหาสาระครอบคลุมเรื่องการเมือง ระบบรัฐสภาและประชาธิปไตย	94.1	5.9	4.00	1.00
17. เนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย	64.7	35.3	4.00	2.00
18. เนื้อหาสาระกระตุ้นความคิดทางการ เมือง	76.5	23.5	4.00	1.00
19. เนื้อหาสาระที่เป็นข้อมูลในรายการมี ความทันสมัย อื่นๆ (โปรดระบุ).....	82.4	17.6	3.00	2.00

ตาราง 6 แสดงค่าร้อยละ มัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายการ “รัฐสภาของเรา” จำแนกเป็นรายด้าน (ต่อ)

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น		ระดับที่ต้องการปรับปรุง	
	ทางบวก	ทางลบ	มัธยฐาน (Mdn)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอ ไทล์ (I.R)
การสนทนาในรายการ	80.40	19.60	3.50	.75
20. มีบุคคลทั่วไปและนักการเมืองมาร่วม สนทนาในรายการ	88.2	11.8	3.00	1.00
21. ผู้ร่วมรายการตอบคำถามได้ชัดเจน	70.6	29.4	4.00	1.00
22. มีการสนทนาในประเด็นที่น่าสนใจใน เรื่องการเมือง ระบบรัฐสภาและ ประชาธิปไตย อื่นๆ (โปรดระบุ).....	82.4	17.6	4.00	0.50
การมีส่วนร่วมของผู้ฟัง	84.33	19.60	3.00	1.00
23. ผู้ฟังมีโอกาสแสดงความคิดเห็น เช่น การโทรศัพท์ หรือเขียนจดหมายเข้ามาร่วม แสดงความคิดเห็น	82.4	17.6	3.00	1.50
24. การเปิดโอกาสให้ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย ได้มาร่วมพูดคุยในรายการ	82.4	17.6	3.00	1.00
25. มีสิ่งดึงดูดใจให้ผู้ฟังสอบถามในรายการ เช่น การแจกรางวัล อื่นๆ (โปรดระบุ).....	88.2	11.8	3.00	1.00
เพลง/ดนตรีประกอบรายการ				
26. สอดคล้องกับเนื้อหาหรือประเด็นที่ นำเสนอ	74.53	25.47	3.50	1.00
27. สอดคล้องกับความนิยมของผู้ฟัง กลุ่มเป้าหมาย	58.8	41.2	4.00	2.00
28. ความยาวของเพลง/ดนตรีประกอบ เหมาะสมกับรายการ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	88.2	11.8	4.00	1.00
	82.4	17.6	3.00	1.00

ตาราง 6 แสดงค่าร้อยละ มัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรายการ “ รัฐสภาของเรา ” จำแนกเป็นรายด้าน (ต่อ)

องค์ประกอบ	ความคิดเห็น		ระดับที่ต้องการปรับปรุง	
	ทางบวก	ทางลบ	มัธยฐาน (Mdn)	ค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์ (I.R)
ความยาวของรายการ	70.57	29.43	3.00	1.50
29. ความยาวของรายการน้อยเกินไป	64.7	5.9	3.00	1.00
30. ความยาวของรายการมากเกินไป	52.9	47.1	3.00	1.00
31. ความยาวของรายการเหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอ	94.1	5.9	3.00	1.00
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				
ช่วงเวลาออกอากาศของแต่ละสถานี	66.77	37.23	3.50	1.00
32. ช่วงเวลาออกอากาศก่อน 18.00 น.	70.6	29.4	4.00	1.50
33. ช่วงเวลาออกอากาศ 18.00 -21.00 น.	70.6	29.4	3.00	2.00
34. ช่วงเวลาออกอากาศหลัง 21.00 น.	52.9	47.1	4.00	1.00
อื่น ๆ (โปรดระบุ).....				

จากตาราง 6 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความมึ่คิดเห็นดังต่อไปนี้

ด้านการผลิตรายการ/วัตถุประสงค์ของโครงการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตรายการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ (ความเห็นทางบวกร้อยละ 84.30) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

เมื่อพิจารณาต่อไปยังพบว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นในแต่ละด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ด้านการผลิตรายการ/วัตถุประสงค์ของโครงการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างการผลิตรายการกับวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยการผลิตรายการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์บางข้อ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 94.1 , 88.2 และ 70.6 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านขององค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านการเปิดรายการกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการ
เชื่อมโยงระหว่างด้านการเปิดรายการอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยการเปิด
รายการมีรูปแบบของการเปิดรายการน่าสนใจ กลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 94.1,
82.4 และ 76.5 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านของ
องค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 4.00.) โดยกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 0.50.)

ด้านผู้ดำเนินรายการกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการ
เชื่อมโยงระหว่างด้านผู้ดำเนินรายการอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยผู้ดำเนิน
รายการพูดเป็นกันเองหรือธรรมชาติ กลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 94.1 , 88.2 และ
52.9 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านขององค์ประกอบ
(ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.25)

ด้านวิธีการนำเสนอกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการ
เชื่อมโยงระหว่างด้านวิธีการนำเสนออย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยวิธีการนำเสนอ
รายการมีการแบ่งช่วงเวลาอย่างเหมาะสม กลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 94.1 , 88.2
และ 76.5 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านของ
องค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านรูปแบบรายการกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการ
เชื่อมโยงระหว่างด้านรูปแบบรายการอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยรูปแบบ
รายการการนำเสนอมีความหลากหลาย กลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 88.2 , 58.8
และ 76.5 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านของ
องค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.50) ยกเว้น
รูปแบบรายการมีการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนที่ผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมไม่เห็นไม่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 2.00)

ด้านเนื้อหาสาระกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการ
เชื่อมโยงระหว่างด้านเนื้อหาสาระอย่างครบถ้วนทั้งสี่ข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยเนื้อหาสาระ
ครอบคลุมเรื่องการเมือง ระบบรัฐสภาและประชาธิปไตย กลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ
94.1 , 76.5 และ 64.7 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการใน
ทุกด้านขององค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 4.00) โดยกลุ่มผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.50)
ยกเว้นเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย และเนื้อหาสาระที่เป็นข้อมูลในรายการมีความ
ทันสมัยที่ผู้สื่อข่าวชาวมุสลิมไม่เห็นไม่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 2.00)

ด้านการสนทนาในรายการกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมีการ

เชื่อมโยงระหว่างด้านการสนทนาในรายการอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยมีบุคคลทั่วไปและนักการเมืองมาร่วมสนทนาในรายการ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 88.2 , 82.4 และ 70.6 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านขององค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 3.50-) โดยกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 0.75-)

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ฟังกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่าจะต้องมี

การเชื่อมโยงระหว่างด้านการมีส่วนร่วมของผู้ฟังอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยมีสิ่งดึงดูดใจให้ผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายได้มาร่วมพูดคุยในรายการ กลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 88.2 , 82.4 และ 82.4 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านขององค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 3.00) โดยกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00)

ด้านเพลง/ดนตรีประกอบรายการกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่า

จะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านเพลง/ดนตรีประกอบรายการอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยสอดคล้องกับความนิยมของผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย และความยาวของเพลง/ดนตรีประกอบเหมาะสมกับรายการ กลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 82.4 , 82.4 และ 58.8 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านขององค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 3.50) โดยกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00) ยกเว้นสอดคล้องกับเนื้อหาหรือประเด็นที่นำเสนอที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 2.00)

ด้านความยาวของรายการกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบว่า

จะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านความยาวของรายการอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถาม โดยความยาวของรายการเหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอ กลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 94.1 , 64.7 และ 52.9 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านขององค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 3.00) โดยกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.50) ยกเว้นความยาวของรายการเหมาะสมกับเนื้อหาที่นำเสนอที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 3.00)

ด้านช่วงเวลาออกอากาศของแต่ละสถานีกลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นชอบ

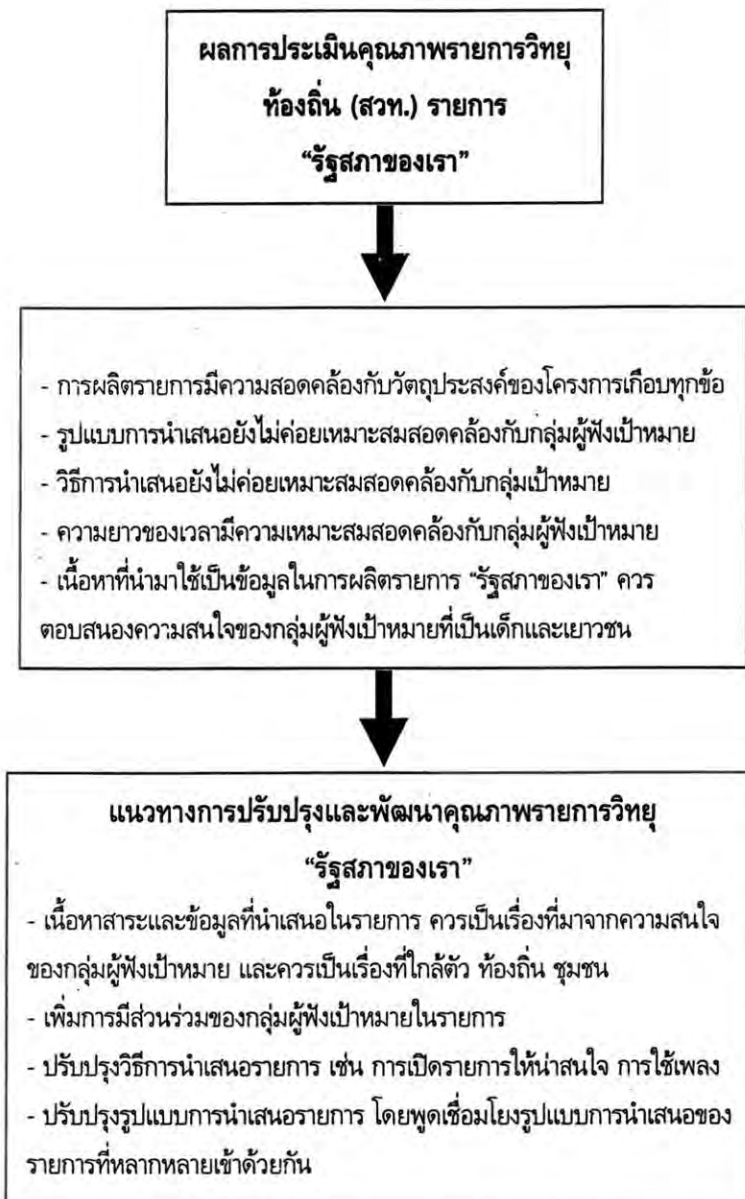
ว่าจะต้องมีการเชื่อมโยงระหว่างด้านช่วงเวลาออกอากาศของแต่ละสถานีอย่างครบถ้วนทั้งสามข้อที่ปรากฏตามองค์ประกอบในแบบสอบถามโดยช่วงเวลาออกอากาศก่อน18.00นาฬิกา และช่วงเวลาออกอากาศ 18.00 – 21.00นาฬิกา กลุ่มผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจมากที่สุด (ความเห็นทางบวกร้อยละ 70.6 , 70.6 และ 47.1 ตามลำดับ) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ของโครงการในทุกด้านขององค์ประกอบ (ค่าMdn เท่ากับ 3.50) โดยกลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 1.00) ยกเว้นช่วงเวลาออกอากาศ 18.00 – 21.00 นาฬิกาที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 2.00)

ดังนั้นกล่าวโดยภาพรวมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความพอใจและเห็นว่องค์กรประกอบต่าง ๆ ทั้ง 11 ด้านมีความเหมาะสมดีแล้ว (ความคิดเห็นทางบวกร้อยละ 78.59)) และ เห็นว่ายังต้องปรับปรุง ให้มีความเชื่อมโยงทั้ง 11 องค์กรประกอบทุกด้าน (ค่าMdn เท่ากับ 3.87) โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน (IR เท่ากับ 0.87)

สรุปผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้นำเสนอแล้วนั้น มีความสอดคล้องกันเกือบทุกประเด็น ซึ่งสามารถสรุปเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ภาพประกอบ แสดงผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพและเชิงปริมาณ

บทที่ 5

สรุปผลการประเมิน ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรค

นักศึกษาวิจัยเรื่องการประเมินผลคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” โดยใช้เทคนิคเดลฟาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงข้อดีและข้อบกพร่องของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” และเพื่อวิเคราะห์ค้นหาแนวทางการปรับปรุงแก้ไขรายการวิทยุกระจายเสียงให้มีคุณภาพตามแนวคิดของการสร้างสรรค์รายการตามแบบแผนทางวิชาการ

การวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินคุณภาพเบื้องต้นจากการการประเมินระดับความพึงพอใจตามแบบประเมินผลคุณภาพ โดยคณะทำงานวิจัยและประเมินผลโครงการผลิตรายการวิทยุท้องถิ่น รายการ “ รัฐสภาของเรา ” จำนวน 8 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก

2. การประเมินคุณภาพด้วยเทคนิคเดลฟาย ทั้งที่เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาจากการแสดงความคิดเห็นอย่างลึก (in-depth interview) และการตอบแบบสอบถามรอบที่สองและรอบที่สามได้มาจากผู้เชี่ยวชาญทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งหมด 17 คน ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก จำนวน 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) นักวิชาการหรืออาจารย์ที่มีความรอบรู้และประสบการณ์ด้านนิเทศศาสตร์
- 2) นักวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชน

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักในกระบวนการเทคนิคเดลฟาย ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติดังนี้

1.1 เป็นนักวิชาการหรืออาจารย์ที่ทำการสอนด้านนิเทศศาสตร์จากสถาบันการศึกษาระดับรัฐหรือเอกชนที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

1.2 นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียง ซึ่งเป็นภาครัฐหรือภาคเอกชนที่มีประสบการณ์ไม่ต่ำกว่า 5 ปี

ประเด็นในการประเมิน

การประเมินคุณรายการวิทยุกระจายเสียงโดยใช้ข้อคำถามประกอบ 2 ประการ คือ ด้านรายการและด้านเทคนิค ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) ด้านรายการ ประกอบด้วย ความสอดคล้องระหว่างการผลิตรายการกับวัตถุประสงค์ของโครงการ การเปิดรายการ ผู้ดำเนินรายการ วิธีการนำเสนอ รูปแบบรายการ เนื้อหาสาระ การสนทนาในรายการ การมีส่วนร่วมของผู้ฟัง เพลง/ดนตรีประกอบรายการ ความยาวของรายการ และช่วงเวลาที่ยออกอากาศ

2) ด้านเทคนิค ประกอบด้วย ความชัดเจนของสัญญาณเสียง ระดับเสียง คุณภาพเสียง และความราบรื่นของเสียง (ช่วงต่อของรายการแต่ละช่วง)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย

พบว่า

ก. รายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” ทุกแห่งได้รับการประเมินเบื้องต้น ความพึงพอใจในคุณภาพอยู่ในระดับมากและสถานีวิทยุที่มีคะแนนสูงสุดจำนวน 10 แห่ง คือ สวท.ขอนแก่น สวท.บุรีรัมย์ สวท.ชัยภูมิ สวท.น่าน สวท. พะเยา สวท.ตาก สวท.นครสวรรค์ สวท.นครศรีธรรมราช สวท.ปัตตานี และ สวท.สุพรรณบุรี

ข. ข้อดีและข้อบกพร่อง พบผลสรุปหลายประการ ดังนี้

1) ข้อดี ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของรายการ เนื้อหาสาระ และความยาวของรายการ กล่าวคือ การผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื้อหาสาระที่น่าเสนอมีความเหมาะสม สอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการ เนื่องจากเนื้อหาครอบคลุมหลายด้าน ได้แก่ การเมือง ระบบรัฐสภาและประชาธิปไตย และ ความยาวของเวลามีความเหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย เนื่องจากรูปแบบรายการส่วนใหญ่มีความหลากหลาย เช่น การสนทนาและสัมภาษณ์ ทำให้ความยาวของรายการเหมาะสมกับเนื้อหาที่น่าเสนอ อย่างไรก็ตาม ช่วงเวลาที่น่าเสนอไม่ควรอยู่ในช่วงเวลาหลัง 21.00 น. เพราะตึกเกินไปสำหรับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย

2) ข้อบกพร่อง ประกอบด้วย รูปแบบการนำเสนอ วิธีการนำเสนอ และข้อมูลในการผลิตรายการ กล่าวคือ รูปแบบการนำเสนอไม่เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย เนื่องจากขาดการเชื่อมโยง ไม่ชัดเจน ไม่กระชับ เยิ่นเย้อและไม่น่าสนใจ วิธีการนำเสนอไม่เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย เพลงกับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน และเนื้อหาที่นำมาใช้เป็นข้อมูลในการผลิตรายการ “รัฐสภาของเรา” ควรตอบสนองความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายที่เป็นเด็กและเยาวชน เช่น การนำเยาวชนที่มีประสบการณ์ด้านรัฐสภาและนักการเมืองมาร่วมสนทนาในรายการซึ่งควรได้มาจากการสำรวจความต้องการล่วงหน้า

อย่างไรก็ตาม ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นด้วยกับรูปแบบการนำเสนอที่มีความหลากหลาย แต่ต้องบอกหัวข้อเป็นช่วง ๆ เช่น การสัมภาษณ์ พูดคุยและเสนอข่าวสาร เป็นต้น และควรปรับปรุงการนำเข้าสู่รายการ ตลอดจนผู้ดำเนินรายการที่ขาดทักษะการพูดและการเชื่อมโยง ทำให้รายการไม่น่าสนใจ

ค. แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพรายการ “รัฐสภาของเรา” ดังนี้

1. เนื้อหาสาระและข้อมูลที่นำเสนอในรายการ ควรเป็นเรื่องที่มาจากความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมาย และควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ท้องถิ่น ชุมชน ซึ่งกลุ่มผู้ฟังสามารถเชื่อมโยงและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง นอกจากนี้ ควรนำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก และไม่ควรรำเสนอเนื้อหามากเกินไปในคราวเดียวกัน และมีการสำรวจความสนใจของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเพื่อพัฒนาเนื้อหาสาระของรายการให้สอดคล้องกับความต้องการ

2. เพิ่มการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายในรายการ โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น การให้รางวัลจูงใจในการตอบคำถาม หรือการใช้เทคโนโลยี เช่น การโทรศัพท์เข้ามาในรายการ (phone in) และ อินเทอร์เน็ต ตลอดจนการนำกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายเข้ามาร่วมจัดรายการ

3. ปรับปรุงวิธีการนำเสนอรายการ เช่น การเปิดรายการให้น่าสนใจ การใช้เพลงหรือเสียงประกอบควรให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังที่เป็นเด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ดำเนินรายการควรเป็นผู้ที่มีทักษะด้านภาษา พูดถูกต้อง

ตามอักขระ มีลีลาและน้ำเสียงที่ชวนฟัง เป็นธรรมชาติและเป็นกันเองกับผู้ฟัง มีการแบ่งช่วงของรายการที่ชัดเจนและเหมาะสม กระชับไม่เยิ่นเย้อและอาจใช้ภาษาถิ่นเพื่อเพิ่มความใกล้ชิดกับผู้ฟัง

4. ปรับปรุงรูปแบบการนำเสนอรายการ โดยพูดเชื่อมโยงรูปแบบการนำเสนอของรายการที่หลากหลายเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและความสอดคล้องของเนื้อหาในรายการ เพลงหรือเสียงประกอบที่ใช้ควรสอดคล้องกับรูปแบบและเนื้อหา

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 คน ตามกระบวนการเทคนิคเดลฟายพบว่ามีความสอดคล้องกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญหลายประการ กล่าวคือ

ในวงการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุกระจายเสียงก็เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งของการสื่อสารมวลชน ซึ่งต้องมีทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ซึ่งก็คือความสำเร็จของการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง ความพอใจและความนิยมของผู้ฟัง ดังนั้นสิ่งที่ผู้สร้างสรรค์รายการวิทยุกระจายเสียงสามารถทำให้รายการวิทยุกระจายเสียงที่ผลิตออกมาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งในส่วนของแบบแผนรายการวิทยุกระจายเสียงซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เนื้อหา ประเภท รูปแบบ และเวลาที่เผยแพร่ และส่วนของลีลาของรายการ ซึ่งประกอบด้วย วิธีการนำเสนอ และเทคนิคการตัดต่อและให้เสียงประกอบ

นอกจากนี้ ความพอใจและความนิยมเป็นความรู้สึกส่วนบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะทางบวก และเมื่อบุคคลมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ ผลที่ตามมาจะเป็นความชื่นชมหรือไม่ชื่นชม ซึ่งในวงการวิทยุกระจายเสียงนิยมใช้คำว่า “ความนิยม”

อย่างไรก็ตาม ความพอใจและความนิยมของผู้ฟังเป็นเพียงลักษณะทางจิตเฉพาะบุคคลเท่านั้นที่เป็นปัจเจกนิยม และก็ไม่จำเป็นต้องเหมือนกับบุคคลอื่นและความพอใจก็เป็นส่วนหนึ่งของความนิยม และในวงการวิทยุกระจายเสียง คือความนิยมของผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียง

ปัจจัยชี้วัดคุณภาพของรายการกระจายเสียง อาจพิจารณาจากสมการต่อไปนี้

1) แบบแผนของรายการ	= วัตถุประสงค์ + กลุ่มเป้าหมาย + ประเภท + รูปแบบ + เวลาที่เผยแพร่
2) ลีลาของรายการ	= วิธีการนำเสนอ + เทคนิคการตัดต่อและให้เสียงประกอบ
3) ผลผลิตของรายการวิทยุกระจายเสียง	= แบบแผนของรายการ + ลีลาของรายการ
4) ผลลัพธ์ของรายการวิทยุกระจายเสียง	= ความนิยมของผู้ชมรายการวิทยุกระจายเสียง
5) คุณภาพ	= ผลผลิต + ผลลัพธ์
6) คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง	= ผลผลิตของรายการวิทยุกระจายเสียง + ผลลัพธ์ของรายการวิทยุกระจายเสียง
7) คุณภาพของรายการวิทยุกระจายเสียง	= แบบแผนของรายการ + ลีลาของรายการ + ความนิยมของผู้ฟังรายการ

ผู้ฟัง คือ ลูกค้ำที่เป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง รายการแต่ละรายการล้วนมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มที่ไม่เหมือนกัน และถ้าจำแนกประเภทของรายการวิทยุกระจายเสียงตามลักษณะของผู้ฟังแล้วที่พบกันมาก ได้แก่ รายการเด็ก รายการแม่บ้าน รายการส่งเสริมอาชีพหรือเกษตรกร และรายการเพื่อการศึกษา เป็นต้น การที่ผู้สร้างสรรค์รายการวิทยุกระจายเสียงสามารถกำหนดหรือระบุกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนได้ก็จะเป็นสิ่งที่ย่งต่อการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงให้เหมาะสมกับเพศ วัยและความต้องการของผู้ฟัง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางจิตวิทยา สังคมวิทยาและพฤติกรรมศาสตร์การสื่อสาร ที่จะทำให้ผู้สร้างสรรค์รายการวิทยุกระจายเสียงมีจินตนาการในการเสาะแสวงหาความแปลกใหม่และความน่าสนใจมานำเสนอต่อผู้ฟังได้ทันสมัยและต่อเนื่อง

รายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภา” เป็นส่วนหนึ่งของโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และมุ่งให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติได้สนใจ มีความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้ง มีส่วนร่วมในการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเก็บข้อมูลเชิงประมาณในลักษณะของการวัดความพึงพอใจของผู้ฟัง เพื่อให้ได้ผลจากผู้รับสารซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารที่สามารถบ่งชี้ถึงความสำเร็จของการประชาสัมพันธ์ตามหลักวิชาการ
2. วิธีการประเมินคุณภาพโดยใช้เทคนิคเดลฟายเพียงลำพัง อาจไม่ครอบคลุมถึงการประเมินคุณภาพของรายการอย่างแท้จริง ควรนำเอารูปแบบของการตัดสินคุณค่าตามรูปแบบของการประเมินผลของแบบจำลองเค้าที่แนนท์ เพื่อให้การประเมินคุณภาพรายการในครั้งนี้มีความครบถ้วนสมบูรณ์

ปัญหาและอุปสรรค

การประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียง “รัฐสภาของเรา” ในครั้งนี้ มีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งสมควรต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้กระบวนการประเมินคุณภาพรายการวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนี้

1. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดด้านเวลาและด้านบุคลากร เนื่องจากกระบวนการต่าง ๆ จำเป็นต้องดำเนินการภายในงบประมาณที่มีอยู่ จึงไม่อาจดำเนินการได้อย่างเต็มที่
2. ข้อจำกัดด้านเวลา การประเมินครั้งนี้อาศัยเวลาน้อยมากในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การแสดงความคิดเห็นแบบหยั่งลึก การตอบแบบสอบถามเชิงปริมาณในรอบที่ 2 และ 3
3. ข้อจำกัดด้านบุคลากร สืบเนื่องจากเวลาที่มีจำกัดทำให้ผู้เชี่ยวชาญที่เชิญมาเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักหลายคนมาเป็นครั้งแรก ทำให้ต้องใช้เวลาในการอธิบายทำความเข้าใจในเรื่องรูปแบบวิธีการของเทคนิคเดลฟาย อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของการประเมินคุณภาพ

